

LEU-POS

1933. augusztus 19. szombat
 No. 22413/229.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Str. Baron L. Pop 19. Telefon: 18-60. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 320, fél-évre 600, egészévre 1200 lej. Külföldre: Havonta 2, negyedévre 6, fél-évre 12, egészévre 20 dollár. Hirdetések díjazás szerint. Az „UJ KELELET” a transilvaniai és banati kisebbség egyetlen politikai napilapja. Cikkeitek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bársonyfalvi leveleket nem fogadjuk el.
 — Kéziratok megőrzését és visszakiadását nem vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Maros Ernő. Felelős szerkesztő: János Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Elek szegi Ernő, Strada Cobălcescu 11.
 Péntek, 1937. augusztus 20.
 5697. EV. ELUL 13. XX. ÉVF. 188 SZAM.

A bűnös

Ismét nyilatkozott az egyik japán „diplomáciai tényező”, ahogyan a távirati iradók diszkrétan jelölik a rangjeitve véleményüket nyilvánító politikusokat.

Ez a tényező újlag kifejezést adott a japán kormány keserűségének afölött, hogy Kína „provokáló” magatartása miatt háboruskodni kényszerül.
 Az a békés, csendes és mindig lemondó Japán, melyben kard helyett ludtollat pengenek a katonatisztek és az iparvállalatok igazgatói zokogó meghatottsággal osszak szét fölös hasznukat a javakban dunszkálódó munkásság között — az a Japán, fájdalom, kénytelen kilépni örök semlegességéből, hogy a provokáló Kínával háboruskodjék...

Az ember nem titkolhatja el bosszuságát Kína magatartása fölött. Ez az ország, amelynek anyai kincse van, hogy ő maga sem tudja mennyi — a fanyát, szénét, vasát alig 53 százalékban japán tőkecsoportok aknázzák ki, a másik 47 százalékot pedig angol, francia, holland, belga, amerikai, stb. tőkeek foglalták le maguknak — provokálni mer.

Nem átal tiltakozni az ellen, hogy szurotyok — ön, csak szurotyok? — repülőgépbombák, mérgezőgázok és tengeralattjárók védelmében további százalékokban akar ott kincseket szerezni a japán tőke és hogy további területeket akarnak kihalítani hazájának téséből.

Es nem joggal háborodik-e fel Japán afölött, hogy egy 400 millió főnyi szolgánép alig öt év alatt harcos öntudatot gyűjtött össze magának és 40 millió hadsereg behívásával fenyegeti meg a „békeszerető” szomszédot?

A felháborodás érthető. Es magától érthető az is, hogy az összes békeszerető államok, mint pld. Németország, Olaszország és a ketőhöz csatlakozott kis államok körusban együtt háborúdnak Japánnal. Természetesen a béke védelmében.

A bűnös: Kína. Mint ahogyan a bárány is bűnös volt, mely megzavarta a farkas ivóvizét.

Ahogy Jorga a történelmet írja...

Allig néhány hónapja annak, hogy a sajtóban és a parlament szöszkékéről éleshangú, izgalmas vita zajlott le Jorga történelmi alaposága és tudományos objektivitása körül.

Giurescu professzor volt a támadó fél, aki dokumentumokkal mutatta ki, hogy Jorga különböző könyveiben meghamisította a történelmet.
 Az egész jobboldali sajtó Giurescunak szekundált annakidején, mert az a geográfista képviselő, aki ugyancsak történelmet ad elő a bucuresti egyetemen, a szélsőjobboldali orientációt és harcos antiszemitizmust képviseli pártjában.

Jorgát a demokratikus lapok vették védelmébe.

Az Adeverul és Dimineata jobb ügyhöz méltó buzgalommal bocsátották hasábjaikat Jorga vitairatai rendelkezésére. Es ugyancsak jobb ügyhöz méltó buzgalommal támadták Giurescut.

De Jorga rendelkezésére bocsátották hasábjait később is, midőn nagy tudósításokban számoltak be lasi beszédeiről, a valódi demuntei szabadságtöről, Jorga különböző tudományos megnyilatkozásairól, amelyeket a derék hazafias sajtó következetesen elhallgatott.

Most a jobboldali lapok tömjénezik Jorgát. Nem kellett nekik Jorga, a tudós, de diadal ordítással fogadták maguk közé Jorgát, a harcos antiszemitát.

Jorga végtelenül hü és öntelt ember és praktikus politikus. Tudós tekintélyét megvédte a demokratikus lapokkal, most pedig politikai ambícióit megőrizte a hulgán lapokkal.

Mert a kitűnő professzor, akinek oly váratlanul kellett gyalog elhagynia 1932-ben a királyi palotát és aki bukása fötti kérésveit nem éppen alkotmányos-fórum-tiszteelő formában hozta az ország tudomására, most ismét miniszterelnök akar lenni. Pártja nincs, jog-

Fegyverszállítási konfliktus következtében Portugália megszakította a diplomáciai összeköttetést Csehszlovákiával

Miért nem akarta leszállítani a csehszlovák fegyvergyár a portugál kormány által kért fegyvertípust. A csehszlovák kormány nyilatkozata a konfliktusról

Németország helyesli a portugál lépést

Lisszabon, augusztus 19. A portugál külügyminisztérium tegnap későn este jegyzéket tett közbe, amelyben bejelenti, hogy megszakít minden diplomáciai kapcsolatot Csehszlovákiával. Portugália prágai követé meg tegnap este elutasított Bécsbe. Csehszlovákia lisszaboni követének tudomására hozták, hogy a nemzetközi szokásoknak megfelelően, amíg az utazási előkészleteit befejezi, diplomáciai sérthetlenséget biztosítanak számára. A jegyzék nem indokolja meg a diplomáciai viszony megszakítását.

A Reuter jelenti, hogy

a portugál kormány azért szakította meg a diplomáciai viszonyt Csehszlovákiával, amiért nem volt hajlandó elfogadni Portugália nagyobb gépfegyverrendelését.

A jegyzék szerint a csehszlovák hadianyaggyárak a csehszlovák kormány közbenjárására tagadták meg a portugál rendelés teljesítését. Többszörös jegyzékváltás után — állítja a közlemény — Csehszlovákia indokolatlan intranzigenciát tanusított,

ami „egy harmadik állam beavatkozásának s nyomásának tulajdonítható.”

A csehszlovákiában élő portugálok érdekeinek képviseletére az olasz követet kérték fel.

Prága, augusztus 19. Mértékadó körökben határozottan cáfolják a portugál sajtó azon állítását, hogy harmadik hatalom és pedig Oroszország befolyásolta volna a csehszlovák fegyvergyárak azon elhatározását, hogy nem szállítják le Portugáliának a kért fegyvertípusokat. Leszögezik, hogy a vizsály egy gépfegyvertípus miatt tört ki, amit a cseh gyárak azért nem tudtak leszállítani, mert el vannak foglalva a csehszlovák hadsereg rendelkezésével.

A csehszlovák-portugál diplomáciai viszony megszakításával kapcsolatban, a külügyminisztérium sajtóirodája a következő hivatalos közleményt adta ki:

„A portugál kormány az utóbbi időben tárgyalásokat folytatott egy csehszlovák hadfelszerelési gyárral. Ezzel kapcsolatban a portugál kormány a külügyminisztériumhoz fordult a csehszlovák kormány hozzájárulásának elnyerése végett. Megállapítást nyert, hogy a szóbanforgó gyár már régebbi rendelkezésekkel van leköve, amiket a csehszlovák hadsereg adott fel-

és ennek megfelelően nem tehet eleget a rendelésnek a kért időpontig. A csehszlovák fegyvergyár más ajánlatot tett a portugál kormánynak egy a csehszlovák hadsereg által is használt fegyvertípus szállítására vonatkozóan. Ennek ellenére

a portugál kormány augusztus 1-én kelt rendelete által kizárta a csehszlovák gyárt a fegyverszállítási koncesszióból és az új csehszlovák ajánlatra azt válaszolta, hogy neki az először kért típusra van szüksége.

Az új ajánlatot elutasításnak vette és egy idejűleg visszarendelte Prágában akkreditált követét. A nyilatkozat megállapítja, hogy Csehszlovákia és Portugália között nem állott és nem áll fenn politikai vagy diplomáciai vizsály és az a tény, hogy

bizonyos kereskedelmi tárgyalások meghúszulása a diplomáciai kapcsolat megszakítására vezethetett,

példa nélkül áll a nemzetközi kapcsolatok történetében.

Berlin, augusztus 19. A Havas jelenti: A csehszlovák-portugál diplomáciai viszony megszakítása óriási szenzációt keltett itteni politikai körökben, amelyek sejtetni engedik, hogy

Németország mindenben helyesli a portugál kormány lépét,

amely csak nemzetvédelme érdekeit tartotta szem előtt. A déliben megjelent lapok nagy betűkkel, első oldalon közlik a hirt, A váratlan esemény egészen háttérbe szorította a távolkeleti háborút a lapok szemében.

Véres összeütközések Varsóban a szocialisták és a nemzeti demokraták között

Varsó, augusztus 19. Koskie városában, Blodstól délre véres összeütközés történt a spanyol kormány mellett tüntető szociáldemokraták és az ellenzéki nemzeti demokrata párt hívei között. Egy nemzeti demokrata megölték. Véres összeütközések történtek a sztrájkoló parasztsztrájkőrök között is, ez utóbbiak ugyanis a sztrájk ellenére élelmiszert szállítottak a városba. Hét sebesülés történt.

VILAG TUKRE

Amerika a válaszon

Aki az utolsó emberöltő során Közép-Európának nem egy országában a széles néptömegek társadalmi, gazdasági felemelkedésért vívta meg a maga harcát, az az eszmei előcsatározások közzepé siürin találkozott azzal a letorkolási szándékkal megformulázott érvvel; ott, ahol legkedvezőbb a tömegek sorsa, ahol legmagasabb a nép megélhetésének a színvonala, a legfogyatékosabb a közhatalom szociálpolitikája, hiszen kényszerül jogszabályok alig védik a munkát. A nemzeti jövedelemtől, a magánvállalkozás rentabilitásától, nem pedig u. n. szociálpolitikai intézmények fejlettségétől függ a népjólét mértéke. Kétségtelenül Anglia és az USA munkásságának és általában kizárólag keresetéből élő népességének volt a legjobb sora. Az is való, hogy a civilizáció menetét irányító iparosodott hatalmak közül az USA szociálpolitikája volt a legfejlettebb és ha csupán a közhatalom kényszerítő erejű szociális intézkedéseit vesszük figyelembe, Angliát a háboru után még az addig szociális téren nem igen jeleskedő Franciaország is megelőzte. Most csak az USA ról szólnunk, annál is inkább, mert teljes tájékoztatásra vall Anglia szociálpolitikáját kizárólag a közhatalmi szociális berendezések alapján megítélni, amikor a brit társadalmi öntevékenység fejlettsége és vitalitása folytán a munka védelmének a súlypontja és autonóm munkajog területén van.

Gyárban, bányában robotolni, vagy önálló farmerként, a természet minden kockázatát vállalva, dolgozni, — ez volt a legújabb időkig, a csupán két keze munkájára és józan értelmére utalt amerikai munkás alapproblémája. Mert amíg egy közgazdaság expansív, amíg nem ütközik a nemzetgazdasági és az egyéni terjeszkedés természetes korlátaiba, addig az expansiót elősegítő szabadság a nemzeti és az egyéni lét alappripcipiuma. Nemzetgazdasági expansió és kereskedelmi szabadság erős, fölünyes hatalmu nemzetek életében egymástól éppen annyira elválaszthatatlanok, mint ahogyan a hatalmas magánvállalat fölünyezetéből következik a gazdasági felsőbbségének teljes kifejtését korlátozó állami megkötés gyűlölete. (Föltéve, hogy más államintézkedések a magángazdaság javára nem kompenzálják a megkötésből származó hátrányokat. Amerikának expansív korszakában értelmetlenek tűnt fel minden közhatalmi munka védő politika. A viszonylag alacsony nép-sűrűség és a földnek szinte szabad érték-ként kínálkozó pazar bősége volt a legbiztosabb munkavédelem, hiszen a gazdagság történetében példatlan aranyu iparosodás idején a szakmunkások hiánya okozta a vállalkozás egyik legfőbb gondját, miért is az iparvállalatok igen kedvező munkafeltételekkel igyekeztek a hazai és a bevándorolt munkástömegeket arra készíteni, hogy a farmer, vagy városi munkás problémát az utóbbi értelemben döntsék el.

Mindez megszűnt. Ipari államok agrárprotekciónizmus, agrárállamok ipari protekciónizmus az angol világbirodalomnak önkielégítő egységként kiemelkedése gazdasági környezetéből Ottawa az árszál ezüst valutájú népek amerikai árut vásárló képességének kikapcsolódása a világpiacból, mind oly mozzanatok, amelyeknek világgazdasági jelentőségű következményeként az USA megszűnt expansív nemzetgazdaságként élni. Az 1929. évi csucspont és a reá következő gazdasági meg-rázkódattás roppant arányu konjunktúralis hullámai elvonták a figyelmet annak

szerinti szenátorként képviseli önmagát a parlamentben, de reméli, hogy ha élére áll az antiszemitáknak, valamilyen jobboldali alakulat élén bevonulhatna a miniszterelnöki palotába. Ennél fogva Cuzával barátokzik ismét, szidja a zsidó sajtót és kiforgatja lényegéből a ro-

mániai zsidók történetét. Azért ő változatlanul a nagy tudós marad. Csak éppen nem szabad legújabb köpenyforgatását a tudományos objektivitás, a politikai tisztesség és konzervencia szempontjából lemérni.

felismerésétől, hogy Amerika minden konjunktúrális jelentőséget feleltető, nemzetpolitikai horderejű szerkezeti változások korát éli. Az USA is relative zárt nemzetgazdasági egységgé vált, miként korábban a brit birodalom. A tények ereje megköveteli, hogy az expanzív nemzetgazdasági létből az inkább befelé forduló, többé-kevésbé zárt, viszonylag stationær közgazdasági helyzetbe való átfejlődés az összes amerikai intézmények egyidejű átalakulásával és az országvitel szempontjainak ártértekkelődésével járjon.

Amikor Hoover adminisztrációjának a gazdasági válságba elmerülése után Roosevelt megindította az Uj Sáfárkodást, (News Deal), sokan úgy vélték, hogy az új elnök csak azért fűszerezi reformpolitikai célkitűzésekkel programadását, hogy a tömegszuggeráció bevált módszereivel reményteljén a gazdasági válság folytán szinylődő tömegek lelkébe és népszerepétől övezve a közvéleménnyel elfogadtassa drasztikus intézkedéseit. Csak most, elnökké újraválasztása után, amikor tényleg ő győzött (és nem csupán még érdemtelen haszonélvezője volt más bukásának) a maga politikájával és adminisztrációjával tünt ki, hogy Roosevelt nem elégszik meg az új prosperitással, a termelés felindulásával, a tömegek vásárlóerejének bővülésével, a konjunktúrális ciklus emelkedésével, mert hivatástudatának leglényegévé vált az amerikai strukturnál társadalmi számára megteremtési az adequat kormányzati berendezést és szociális életformát.

Az elnök akaratát természetesen csak jogszabállyal valósíthatja meg. A törvény hozás részéről a közelmúltig akadály nem mutatkozott. De csodálatos módon kialakult az amerikai alkotmányosságának a Legfelső Törvényszékben olyan intézménye, amely vétőt kiálthatott az USA elnöknek, a kongresszusnak, a népképviselőnek, ha jónak látta, az egész közvéleménynek.

A kilenc bíróból álló testület, amelynek tagjai szinte kizárólag régi politikai érdemeikért, vagy egyes mammutkonzerneknek tett szolgálatokért kapták életfogytiglanra szóló díszes áldásukat, teljesen feleltetlenül alkotmányellenesnek és ezért végrehajthatatlannak minősíthet minden törvényt, még akkor is, ha az amerikai törvényhozás a közszükségletekkel szemlélve, egyhanguan emel törvényerőre egy javaslatot. Így tehát a híres amerikai demokráciában hiába javasol törvényi intézkedést az új választása során példátlan politikai győzelmet arató elnök, hiába fejezi ki a népképviselő, a törvényhozás az országos akaratot, ha a kilenc emberből álló törvényszék többsége alkotmányellenesnek minősíti a törvényt, az semmis, illetőleg végrehajthatatlan. Csodálatosképpen az utolsó 4 esztendő során ez a törvényszék csupa olyan törvényt minősített alkotmányellenesnek, amelyek a nép szociális felemelkedésének szolgálatában a nagy töke érdekeit sértették. Bizonyosság erre a munkájára, illetőleg iparügyi kódexek törvényi megalapozásának a N. R. A.-nak és a farmerek megsegítését célzó A. A. A.-nak alkotmányellenes nyilvánítása. Ezért, amikor újjáválasztása alkalmával Roosevelttel együtt mindenki tapasztalhatta, hogy az új elnök politikáját a népesség olyan többsége helyesli és támogatja, amelyre az utolsó emberöltő során amerikai elnök még nem támaszkodott, Roosevelt nyílt sisakkal hadat üzent a Legfelsőbb Törvényszéknek. Az utóbbi, hogyha nem is a közvéleménynek, de legalább a szenátusnak támogatásától megfoszsa a számára veszélyes elnökök, érdekes sakkhuzásokat tett. Először lemondatták a törvényszék legmagasabb felfogású bíróját, hogy szociális szempontból előnyösebb legyen a testület összetétele és az alkotmányellenesség címén megtámadott Wagner Actot alkotmányos törvényre minősítették. A Legfelsőbb Törvényszék ennek a sztrájkjogot kinyilvánító, a mun-

kásság kollektív fellépését biztosító, az amerikaiak előtt radikális szellemű törvénynek alkotmányosságát deklarálásával nyilvánvalóvá akarta tenni a közvélemény előtt, hogy nincsen szükség az amerikai alkotmánynak a törvényszék helyzetét érintő módosítására, mert ez most már a legradikálisabb szellemű törvény végrehajtását is lehetővé teszi, ha az amerikai alkotmány szellemével összefér. Roosevelt helyesen ítélte meg a törvényszék

ügyes sakkhuzása folytán előállt helyzetet és megelégedett egy olyan törvényi felhatalmazással, hogy az elnök évenként egy bíróval kiegészíthesse és ezzel összetételében módosíthassa a szóban lévő testületet. Kérdéses: a szenátusban erősen képviselt „nagyüzlet” befolyásának, vagy az amerikaiak közjogi intézményeinek változatlanágához görcsös ragaszkodásának tulajdonítható-e, hogy Roosevelt még ezt a kívánságát is kénytelen volt elejteni.

Való, hogy ennek ellenében — ki tudja, minő ellenszolgáltatásért — a közeljövőben a testület két, ugyancsak maradárgáról nevezetes tagja lemond és ezzel a szociális szellemű törvények alkotmányosságát nyilvánításának az esélye lényegesen javul.

Ilyen hatalmi előcsatározások közepette lát hozzá Roosevelt az amerikai átalakulás élet követelményeivel számoló szociális reformhoz.

A cionista kongresszus utolsó tanácskozásai

Weizmann és az arab delegáció Genfben

Körséta a kongresszus bizottságaiban

— Az Uj Kelet genfi szerkesztőségétől —

ZÜRICH, aug. 15

Csütörtök este kezdték meg üléseiket a kongresszus bizottságai s a szombati megszakítással vasárnap a délutáni késő órákig folytatták munkájukat.

A szervezeti bizottságban Berl Locker ismét munkaszünetet tölti be az einöki székét. Nem könnyű feladat a sékel-csüngelben úgy vezetni a gyűlést, hogy az mindenki megelégedésére szolgáljon. Aztán, se szeri, se száma azoknak a javaslatoknak, amelyekkel maga a szervezeti ügyosztály állott elő s nem utolsó sorban a bizottsági tagok terjesztették elő. Dr. Lauterbach, a szervezeti ügyosztály vezetője például azt szeretné, hogy a sékelakciót minden évben január elsejétől április 1-ig bonyolítsák le s ennek megfelelően a kongresszusi választások is három hónappal a kongresszus megnyitása elé tolódtak előre.

A javaslatokhoz harmincketten szeretnének hozzájárulni. Az egész bizottság „össze-vissza” 41 tagból áll. Ha az elnök által minden szónoknak engedélyezett 5 percet vesszük figyelembe, mindjárt ez az egy kérdés 160 percet rabol el a bizottság drága idejéből. Az elnök töltékhöz folyamodik. Azt ajánlja, hogy a javaslat hívei és ellenzői albizottságokba tömörüljenek és egy-egy „vezérszónok” tartsa meg expozéját.

A „Dachverbandok”

A bizottság nagy szavazat többséggel és élénk derűség közepette elfogadja az elnök propozícióját. Ez a tölték a többi bizottságokban is „felült fejt”, a többi bizottsági elnökök is eltanulják és így biztosítják a bizottságok munkájának normális menetét.

A szervezeti bizottság munkájával kapcsolatosan meg kell említenünk az ugynevezett országos szervezetek kérdését. A hivatalos javaslat ugyanis országos területi szövetségekbe szeretné tömöríteni a cionista csoportokat. Rav Fischmann, az Executive Miz:achi tagja

Havi ezer certifikát — havi százezer jelentkező

Az alija bizottságban máj az első benyitásra megállapítjuk, hogy szenvedélyes harc dúl itt. Nehéz problémák szerepelnek a napirenden: ujonnan kell rendezni a bevándorlás kérdését. Ezidőszereint a beigért 8000 ezer certifikát alapján havi ezer certifikát jut az egész bevándorolni kész zsidó világra. Hogyan tegyenek igazságot: ezen certifikátot havonta száz és százezer jelentkező között kellene szétosztani.

A lemebergi Weinstein elnököl ebben a bizottságban s buzgó kitarású próbálja megkísérlni a lehetetlent — a különböző véleményeket közös nevezőre hozni.

Ebben a bizottságban csatároznak egyébként az alija-kérdés nagy szakteknéit: a varsoi Reiss mérnök, a neves galuti munkaszünet, Werner Senator, Barlass, Tabenkín, a Kibuc Mouchád, Chazan, a Hásomér Hacair ve zére és végig mindazok, akik a mozgalomban az első csatáiban állnak.

Az alijah-reszort vezetői egyidejű biztat annak lehetőségében, hogy a pártoként tagozódó Hechalucokat egységbe lehet tömöríteni. A tárgyalások során azonban kiderült, hogy ennek a gondolatnak a realizálása annyira nehéz-ségbe ütközik, hogy maguk a javaslat előterjesztői vonták vissza a projektumot. Az eredeti javaslat új szövegeztést kapott s ezerszerint az egyes galuti chaluc-szervezetek a mai önállóságuk fenntartása mellett szövetségbe tömörülnek.

Weiner Senator meg elégedve az eredménnyel, — ami féleredmény. Jobbról-balról fogadja a Mazeltov-ot.

A galuti kulturközpontok

Az ifjúsági és kulturbizottságban Nathan Bisztricki a vezérszónok. Felszólalásában ép-

szert ez a javaslat nagyon egyszerű és ő mint a legfelsőbb cionista kormány tagja, ezt a maga részéről el is fogadja, csak hogy a gyakorlatban nem látja kezesülvithetőnek.

Jártam például Bukovinában, aztán Erdélyben is voltam s személyesen meg kellett győződnöm arról, hogy milyen nehézségek tornyosulnak az egységes „Dachverband” létrehozása elé.

Rav Fischmann téved, Erdélyben közel 20 éve létezik és működik az egységes szervezet — kiáltja közbe az egyik erdélyi delegátus.

Harok a szónok körül

A pénzügyi bizottságban Eliezer Kaplan, az executive kincstárnoka tart nagyszabású expozé. Káplán előterjeszti az egyes bevételi és kiadási tételket. Nagy összegek, komoly tételek szerepelnek úgy az egyik, mint a másik oldalon. A kincstárnok előterjesztései után Harzfeld munkaspárti szólal fel:

Kaplan megtette a magáét, elmondotta, mi kell, mire van szükség. En ezel szemben megállapítom, hogy a 365 ezer fontra kontemplált évi büdzsé édes-kevés ahhoz, hogy Palesztina gazdasági egyensúlyát biztosítsuk. De ha már Kaplan ezzel az összeggel megelégszik — az ő dolga mit csinál ezzel a kevés pénzzel — nézzük a lehetőségeket, hogyan lehet az összegeket előteremteni.

Harzfeld felszólalása itt is elindította a szóadatot. De ebben a bizottságban, mintha tartózkodóbbak volnának az emberek, mérlegetelik szavaikat — itt Erec Iszrael államháztartásának költségvetéséről van szó. A szövevények, természetesen, itt is összecsapnak: — melyik tétel milyen kiadási összeggel szerepeljen. Végre hosszas vita után megállapodtak s talán az összes bizottsági tagok közül a sokat említett Harzfeld volt a legboldogabb: a mezőgazdasági telepítésekre évi 75 ezert fontot verekedett ki, — ez olyan összeg, amire nem volt még példa a cionista államház tartásában.

pen arra mutat rá, hogy a zsidó ifjúság kulturális és egzisztenciális bajai olyan arányokat öltenek, hogy a bajok levezetésére ma már az összes cionista és zsidó erő összefogására van szükség. A galuti országokban tett látoga tásáról és tapasztalatairól számol be s ennek során felgöngyölödik az egész zsidó tragédia.

A nyomott atmoszférában valóságos felrészülést jelent, amikor Bisztricki újabb fordulat tal azokra az eredményekre mutat rá, melyeket kulturális téren és az ifjúság nevelése körül az Erecben értek el. Az itt elért eredményeket — mondja Bisztricki — a galuti országokba is át kell plántálni.

Itt említi meg Bisztricki azokat a terveket, melyeket a bizottság elé terjesztettek a különböző galuti kulturcentrumok felállítására vonatkozólag. Ennek a referátumnak a során jut végre a realizálásához a magyar nyelvterület cionista kultúrközpontja, Kolozsvár székhelyével s a melyhez hozzátartozik Erdély, Csehszlovákia, Jugoszlávia és Magyarország.

Ennek a kultúrközpontnak a felállítására, — amely erdélyi delegátusok kezdeményezésének eredménye — kétségtelenül olyan eredmény, mely beláthatatlan lehetőségeket nyit meg az említett országok cionista mozgalmainak fejlődésére.

Az executív

A jelölt bizottságban már az első pillanattól kezdve nagy csatározások folytak a különböző tisztségek elosztása körül. De az előharok ellenére is nyilvánvaló volt kezdettől fogva, hogy az executívét illetően megmarad az eddigi tatus quo, vagyis a munkaspárti három, a Klal-A. kettő, a Klal-B. egy és a Mizrachi egy taggal vesz részt az executívában. Változás csak annyiban fog előállni, hogy az adott

helyzete való tekintettel az exekutive időközben politikai bizottsággá alakulna át és ebben a bizottságba rendes tagként lord Melchett és Berl Katzenelson kerül be.

Igy a csatározások inkább az Actions Comite tagjai és a többi kisebb-nagyobb tisztségek körül járódtak le.

Weizmann genfi beszámolója a politikai bizottságban

A politikai bizottság csak szombaton, a késő esti órák tarthatta meg első ülését. A szerdai történelmi megbeszélés után Weizmann, Mose, Shertok és dr. Nachum Goldmann Genfben utaztak, hogy itt felvehessék a tárgyalásokat az angol gyarmatügyi miniszterrel, valamint a Népszövetség faktoraival.

Ussiszkín foglalja el az elnöki székét a politikai bizottságban s néma csendben szólítja fel Weizmann Chaimot és kíséretének többi tagjait, hogy számoljanak be a genfi tárgyalásokról.

A helyzet az — mondja Weizmann — hogy a Népszövetség illetékes faktoraí átvették a kongresszus rezolúciót s most hosszabb tanulmányozásra lesz szükség, míg ezt a határozatot összehasonlítják a Peel-jelentéssel.

Ussiszkín: Eszerint kár volt sietni Weizmann professzor.

Shertok: A Népszövetség mandátumbizottságát nem lehetett tovább várakoztatni. Vártak a rezolúcióra. Egy nagyobb arab delegáció egyébként éppen Genfben időkint most. Ez a delegáció a Népszövetség illetékes faktoraí előt az a kijelentése tette, hogy tudatában van annak, hogy a demokráta Európa és Amerika is támogatja a zsidók törekvését Palesztinában. És mivel ilyenformán az arabok számolnak azzal, hogy a tuleró a zsidók javára fogja kikényszeríteni a döntést, — az a arab delegáció eleve bejelenti, hogy a maga igazságának kiküzdésére olyan eszközökhöz fog nyulni, amelyen eszközök éppen a rendelkezésére állnak.

Ussiszkín: Weizmann professzor, kérem mondja meg őszintén: mi történt volna, ha a kongresszus tartózkodik az ismert rezolúció megszavazásától.

Weizmann nagyon fáradtan válaszol: — Chavér Ussiszkín, nem tudom!...

A szovjet is a cionizmus mellé áll?

A bizottság egyik számottevő tagja oda sugja közben a körülötte csoportosuló delegátusoknak: —

Az a hír járja Genfben, hogy Lengyelország mellett a szovjet utasítására Litvinov is érellyesen exponálja magát a zsidó aspirációk érdekében.... A szovjet bizik abban, hogy az új zsidó állam az angol-francia politikai érdekszférába fog belekapcsolódni s ez e-öaiten fogja az egységes demokráta irányt Európában és az egész világban.

Ha ez az értesülés valóban megfelel a való-ságnak, akkor azt is jelenti, hogy a szovjet eljettette Palesztinában az arabóit politikát és azt a cionizmust, melyet eddig odahaza s tüzzel-vassal üldözött — hivatalosan is hajlandó elismerni.

Ki tudná megmondani, hogy mi igaz ebből a hírből s mi igaz mindazokból a mende-mondákból, melyek itt, ebben a túlfűtött atmoszférában egymást kergetik és melyek a zsidó jövő konturjait próbálják felrajzolni a messze láthatárra.

(t. m.)

Véres holttest a börtöndben. Newyorkból jelentik: A z itteni központi pályaudvar poggyászkötárában tegnap borzalmas fel-fedezték tettek. Eszrevették az alkalmazottak, hogy egyik nem sokkal azelőtt átadott kofferből vér szivárog elő. Rendőröket hívtak, akik felbontották a börtönt és abban 40-50 éves férfi holttestét találták. A vizsgálát megindult.

Jobbofantaszi

„C
Miert aján

Titulescu

Bucuresti, aug. 15. — ideértve a News Dealt, sokan úgy vélték, hogy az új elnök csak azért fűszerezi reformpolitikai célkitűzésekkel programadását, hogy a tömegszuggeráció bevált módszereivel reményteljén a gazdasági válság folytán szinylődő tömegek lelkébe és népszerepétől övezve a közvéleménnyel elfogadtassa drasztikus intézkedéseit. Csak most, elnökké újraválasztása után, amikor tényleg ő győzött (és nem csupán még érdemtelen haszonélvezője volt más bukásának) a maga politikájával és adminisztrációjával tünt ki, hogy Roosevelt nem elégszik meg az új prosperitással, a termelés felindulásával, a tömegek vásárlóerejének bővülésével, a konjunktúrális ciklus emelkedésével, mert hivatástudatának leglényegévé vált az amerikai strukturnál társadalmi számára megteremtési az adequat kormányzati berendezést és szociális életformát.

Madgearu röviddel rizsből, ahol megböltikai élet különbözőciaországi útja néh az uralkodó külföldi párizsi tartozkodás demokratikus lapok szenteltek a romnek és természetet hogy a liberálisok lasztásokon oly je erő nemzeti parasz

Madgearu rizi sa

Az egész jobbok főleg Titulescu kezeltő kampányban főtítkárat azzal va a párizsi „zsidó é hogy éppen a kirá a nemzeti paraszt dött. A Buna Ves szerint Tatarescu augusztus tizenötö mondását. Ha erre kizárólagos oka a magát Titulescuva milyen körülmény vesztes maradni. I lemondás helyett után megerősödött pozíciója.

Madgearu

A Porunca Vremi jatos egybehangzó gearu párizsi „öss tét. Eszerint a vol ürügy alatt, hogy lis kongresszuson hatodikán, Párizs ta, hogy nemsoká külföldi látogatás Madgearu Párizs című lap szerkesz bouis asszony, a Porunca Vremii a munista agitator rut Schachmann ujságtörzst vezet szelgetés követke gearu elpanaszolt niában a baloldal dózták és hogy dr lósítani a népro natkozó tervét a jobboldali pártok tak, hogy elter megszaktítsák a l szággal.

Erre Tabouis kezdett Romániá lyozta, hogy a ro „az idő nagy par tikája Franciaors a szovjettel. Ezt a nemzeti parasz

A cikkek na — folytatja tud mi. Julius ható meglátogatta Ta Charles Binot n miniszteri titkár nél később mla jelent meg az Oc lúzióval: „Romá lasson, meg kel külfölddel és ne aya kell, hogy le Julius nyolcad kért Leon Blum

SZOVATAN
temészetes meleg gyógyfürdőn utószézőn-
ban napi pénzü személyenként
120 lej

Jobboldali mese Madgearu fantasztikus párizsi politikai „összeesküvéséről”

Miért ajánlott a francia sajtó Párizsban az uralkodónak nemzeti parasztpárti kormányt?

Titulescu és Mihalache szövetsége a liberális kormány ellen...

Bucuresti, augusztus 19. A jobboldali sajtó — ideértve most már a Viitorul és Iorga lapját a Neamul Romanească is — napok óta élesen támadja Virgil Madgearut, a nemzeti parasztpárt főtitkárát. Madgearu röviddel ezelőtt tért vissza Párizsból, ahol megbeszélést folytatott a politikai élet különböző vezetőivel. Franciaországi útja néhány nappal előzte meg az uralkodó külföldi látogatását. A király párizsi tartózkodása alkalmával a francia demokratikus lapok hosszabb cikkeket szenteltek a román belpolitikai helyzetnek és természetesen odakonkludáltak, hogy a liberálisok politikai öröksége a választásokon oly jelentős eredményeket elérő nemzeti parasztpártot illeti meg.

Madgearu „megfizette” a párizsi sajtót...

Az egész jobboldali sajtó Madgearu és főleg Titulescu kezét látja ebben a párizsi sajtó kampányban. A nemzeti parasztpárt főtitkárát azzal vádolják, hogy megfizette a párizsi „zsidó és kommunista” sajtót, hogy éppen a király ottartózkodása idején a nemzeti parasztpárt szolgálatába szegődött. A Buna Vestire, Mamulescu lapja szerint Tatarescu már készen állt rá, hogy augusztus tizenötödike után benyújtja lemondását. Ha erre nem került sor, annak kizárólagos oka az, hogy szembe találta magát Titulescuval, akivel szemben semmilyen körülmények között nem akart vesztes maradni. Így történt azután, hogy lemondás helyett az uralkodó hazatérése után megerősödött a liberális kormány pozíciója.

Madgearu párizsi tanácskozásai

A Porunca Vremii és a Buna Vestire sajtós egybehangzósággal ismertetik Madgearu párizsi „összeesküvésének” történetét. Eszerint a volt pénzügyminiszter azon ürügy alatt, hogy valamelyes intellektuális kongresszuson vesz részt július huszonhatodikán, Párizsba utazott, miután tudta, hogy nemsokára sor kerül az uralkodó külföldi látogatására is. Július másodikán Madgearu Párizsban felkereste a d'Oevre című lap szerkesztőségét. Genevieve Tabouis asszony, az ismert újságíró (a Porunca Vremii szerint, az ismert kommunista agitátor) bemutatta Madgearut Schachmannnak, a „judeo marxista” újságíró vezetőjének. Háromórás beszélgetés következett, melynek során Madgearu elpanaszolta, hogy valóban Romániában a baloldali mozgalmat megtorpedózták és hogy dr. Lupu nem tudja megvalósítani a néppárt megszervezésére vonatkozó tervét a liberális kormány és a jobboldali pártok miatt, amelyek összefogtak, hogy eltemessék a demokráciát és megszakítsák a kapcsolatokat Franciaországgal.

Tabouis asszony cikkei

Erre Tabouis asszony cikksorozatát kezdett Romániáról, amelyben hangsúlyozta, hogy a román külpolitika számára „az idő nagy parancsa, az őszinteség politikája Franciaország iránt és jóbarátság a szovjettel. Ezt a politikát azonban csak a nemzeti parasztpárt folytathatja”.

— A cikke nap-nap után jelentek meg, — folytatja tudósítását a Porunca Vremii. Julius hatodikán Madgearu ismét meglatogatta Tabouis asszonyt és egy Charles Binot nevű ur, jelenlegi francia miniszteri titkár társaságában Prunier-nél később mulattak. Másnap újabb cikk jelent meg az Oevreben a következő konklúzióval: „Románia ahoz, hogy prosperálhasson, meg kell, hogy őrizze relációját a külfölddel és nemzeti parasztpárti kormányra kell, hogy legyen.”

Julius nyolcadikán Madgearu audienciát kért Leon Blumtól, aki azonban gyengé-

den elutasította. A helyettes miniszterelnök kabinetfőnöke utján közölte Madgearuval,

nem veszi jó néven, hogy Romániában oly nehezen halad a néppárt meg szervezése, miközben a nacionalista mozgalmak aggasztó méreteket öltenek

Ugyanaznap este Madgearu Tabouis asszony és Pertinax Duvalnál mulattak.

Egy közeli kirándulás

Ezután Madgearu rövid időre elhagyta Párizst. Egy közeli fürdőhelyre utazott, ahol két román politikussal — Titulescuval és Maniuval, és egy francia államférfivel találkozott. Innen optimista hangulatban és új tervekkel tért vissza Párizsba a volt pénzügyminiszter, ahol audienciát kért és kapott Delbos külügyminiszteről. Madgearu inszináió megjegyzéseire a külügyminiszter állítólag ezeket mondotta neki: „Csodálatos, hogy még nem szokták azt meg, hogy szeressék hazájukat és segítsék művének teljesítésében.”

Mi volt hát Madgearu célja

A Porunca Vremii cikkének konklúziója, hogy Madgearu a francia politikuskok utján a nemzeti parasztpárti kormányt igyekezett szuggérálni Párizsban. A Buna Vestire szerint a „Chatham” szállóban volt Madgearu főhadiszállása, innen irányították az országot gyalázó sajtó akciót és idejött naponta a sajtó ötletekért és főleg pénzért. Idejött naponta a személy is, aki Titulescu és Madgearu között az összeköttetést tartotta fenn. A lap szerint Tatarescu készen állt arra, hogy augusztus tizenötödike után benyújtja lemondását. Időközben Titulescu két megbízottja utján rávette a nemzeti parasztpártot arra, hogy kössenek egyezséget a Tatarescu-kormány megbuktatására. A volt külügyminiszter beavatkozása teljesen megváltoztatta a politikai műveletek hadszínterét. Titulescu csatlakozása az élethalál harcot jelentette Tatarescu ellen, aki erre ugyancsak megváltoztatta politikai ütegeinek pozícióját.

Ki volt elsőnek az Északi sarkon?

Becsületsértési per, mely az Északi sark felfedezésének vitáját dönti el

Ma, amikor a szovjetexpedíciók és szovjetpilóták majdnem otthonosak lettek az Északi sarkon és azt fontos tudományos kutatások tárgyává tették, szinte komikusan hat az a per, amelyet Cook sarkutazó indított meg hirhedei északsarki utazása ügyében. Pedig az Északi sark felfedezésének kérdése három évtizeddel ezelőtt az egész világ tudományos köreinek legvitatottabb problémája volt, mely valóságos botrányra nötte ki magát.

Cook A. Fred kapitány 1909-ben a „Hare Egede” gőzös fedélzetén Dániába érkezett azzal, hogy sikerült utazási folyamán az Északi sarkot elérnie és ottan tudományos méréseket és feljegyzéseket eszközölnie.

Az Északi sarkot ekkor még ember nem érte el és így érthetően hatalmas szenzációt keltett Cook felfedezése. Cook neve ugyan ekkor még ismeretlen volt a nagy nyilvánosság előtt, de a legismertebb felfedezők, mint Amundsen, Rasmussen, Sverdrup és mások ugy emlékeztek meg róla, mint komoly és becsületes utazóról, kinek állításaihoz kétség nem férhet. Dánia heteken át hatalmas ünnepeket rendezett tiszteletére. A sarkutazót a nagyhirű dán egyetem is tiszteletbeli doktorrá avatta.

„Cook család!”

Cook a dicsőség és hírnév tetőpontján állott, mindenütt róla írtak az újságok, róla beszéltek a tudomány körei, mikor egy váratlan esemény zavarta meg az ünnepeit utazó nyugalmát. Egy Gibbs Philip nevű ismeretlen angol újságíró cikket írt, melyben nyilvános-

Emlékszik még,

hogy gyermekkorában mennyit szenvedett fogfájás miatt? Akkor még nem tudta, hogyan kell fogait helyesen ápolni.

A helyes fogápolás egyedüli eszköze

az **ODOL fogpép.**

Az Odol fogpép különleges

összetételénél fogva nemcsak üdítő és frissítő hatású, s ez áterjed az egész szervezetre, hanem fénytelen fehérre teszi a fogakat és távol tart a fogaktól minden káros hatást.

Használjon a fogak ápolása céljából naponként többször Odol fogpépet! Akkor még a legforróbb napokon is frissnek érzi magát és megőrzi fogainak épségét.

A francia szövetség felétele

Madgearu ugyancsak elérkezettnek látta az időt ahhoz, hogy megindítsák az akciót a liberális kormány megbuktatására és az utódlásnak a nemzeti parasztpárt részére való biztosítására. Ezért utazott Madgearu Párizsba. A román közvélemény azonban felháborodva fogadta a párizsi akciót és ebből profitált a liberális kormány, amelynek újra sikerült helyzetét megerősítenie.

Iorga lapja, a Neamul Romanesc szerint Madgearu barátai megtöltötték az utóbbi

hetekben a fővárost azzal, a verzióval, hogy Chautemps, Delbos és a többi francia vezetők nemzeti parasztpárti kormányt ajánlottak az uralkodónak Párizsban. Sőt mi több Franciaország a hadfelszerelési szállításokat, sőt Romániához való szövetségét attól teszi függővé, hogy a nemzeti parasztpártot hívják hatalomra. Hasonló értelemben kommentálja a kormány lapja is, a Viitorul a párizsi eseményeket, amelyeket a nemzeti parasztpárt és Madgearu természetesen erélyesen cáfolnak.

annak idején nem hozott el Kopenhágába. Cook be is ígérte naplójának bemutatását, de nem sokkal rá jelentette, hogy a napló elveszett és csupán egy másolatot tud benyújtani. Ez a különös eset persze csak fokozta a sarkutazással szembeni bizalmatlanságot és a vádak halmaza egyre növekedett. Egy vizsgálóbizottságot neveztek ki, melynek feladata volt a Cook-utazást, annak minden részletét kikutatni. A bizottságban Rasmussen, Gustav Holm, Engström Elis professzor és mások foglaltak helyet. 1909 decemberében elkészült a bizottság jelentése: az Északi sark felfedezése Cook által nincs bebizonyítva.

Amundsen Cook mellett

Voltak ugyan komoly tekintélyek, kik Cook pártján állottak. Így Amundsen is védelmébe vette őt és azt állította, hogy Peary részéről igazságtalan gyalázó hadjárat folyik. De a tudományos világ és a közvélemény döntő többsége Cook ellen fordult. És a modern sarki térképekről Cook neve már eltűnt.

Hatmincéves per a bíróság előtt

A tudományos világ e hatalmas vitáját eleveníti fel az a per, melyet a New York állam legfelsőbb bírósága legrövidebb időn belül tárgyalni fog. Cook ugyanis beperelte Freuchen Peter dán Grönland-kutatót, ki őt nyilvánosan csalónak nevezte, továbbá két amerikai tudóst és az „Encyklopédia Britannica” kiadóját, mely a Cookról írt részben azt állította, hogy Cook sohasem volt az Északi sarkon. A becsületsértés című megindított bírósági tárgyalást amerikai pénzemberek finanszírozzák, mert Cook időközben teljesen elszegényedett és mint raktárfelügyelő van alkalmazásban. A bíróság van tehát arra hivatva, hogy döntsön a három évtizedes per felett, mely Cook és Peary sarkutazó között folyik az északsarki felfedezés dicsőségéért.

Utban az erdélyi zsidó értelmiségi találkozó felé

Az első városközi előértekezlet

Hetekkel ezelőtt indult el a gondolat, hogy közös találkozóra kellene egybehozni Erdély zsidó értelmiségét. A kezdeményező csoport részéről felhívás jelent meg az Uj Keletben, anélkül, hogy a kérdés körül, levelek és csatlakozások futottak be a vidéki majdnem minden városból és minden írott sor ugyanabba az akkordba csendült ki: erre a találkozóra szükség van.

A találkozó terve még csak néhány hetes, de már eléggé érett ahhoz, hogy több legyen a kolozsvári csoport ügyénél. Részt kértek maguknak a munkából a vidéki városok, mellettünk akarnak lenni az előkészítésnél és segíteni akarnak a szervezésnél. Szükségesnek mutatkozott az első városközi előértekezlet egybehozása, amely a napokban le is zajlott olyan atmoszférában és olyan magas színvonalon, amely minden jelenlevőt nagy belső megelégedettséggel tölthetett el. Öt város képviselői voltak jelen: Kolozsvár, Temesvár, Arad, Nagyvárad és Dés. Szóaljanak meg maguk a jelenlevők és közvetítsék Erdély zsidóságának azokat a gondolatokat, amelyeket képviselnek.

Dr. Kertész és Vida Ferenc meleg üdvözlő szavai után dr. Hamburgtól József, a kolozsvári kezdeményező csoport részéről rajzolja meg a találkozó gondolatának a megszületését és eszméi tartalmát.

Mért „értelmiségi“ ez a találkozó, kérdezik sokan. Kasztszeri tömörülési szándéka ez azoknak az embereknek, kikhez kegyesebb volt a sors, könyvön nevelődhetek és aktívnek kezén gyakorlabb fordul meg a toll, mint a szerszám? Nem-e készül Erdélyben a zsidó irástudók árulása, nem-e akar egy egész réteg széplelki elszigetelődésbe visszavonulni és háttal fordítani mindannak, ami a tömegekkel való sorsvállalást jelentene? — Nem! Nem csak bizonyítvány és diploma ad belépési jogosultságot az értelmiségi csoportba. Ide tartozik mindenki, aki hajlandó nyitni szemmel figyelni az eseményeket és a jelenségeket és aki a figyelésen túlmenően az állásfoglalás készségét is hozza. Ha értelem alatt azt a képességet értjük, melynek segítségével az ember új helyzeteket helyesen értelmezni és arra célszerűen reagálni képes, akkor a zsidóság helyzetében az értelem hordozóra igen nagy feladat hárul. A történelem sodra újból egészen új helyzet elé állít minket. Az értelmiség feladata ezt az új helyzetet helyes állásfoglalással és cselekvéssel leszámítani.

A találkozó gondolatát a zsidó egység keresésének folyamata termelte ki. Érdekes, hogy ennek az egységnek a keresése először nálunk épp ott jelentkezett, ahol a belső elmentés a legélesebbek voltak, a diákságon belül. Ez nem véletlen, mert igazi egység csak a nyitlan vállalt különbségek találkozásából keletkezhet. Csak ezeknek összeállításából keletkezik meg az egység-olvasdóhoz szükséges hőfokot.

Az a mozgalom, mely a zsidó egység keresése közben lassan kialakult, ma még határozatlan körvonalú és névtelen. Ez a kialakulatlanság képezi hiányosságát, de ebben értékét is. Mikor kémiai vegyületek érintkezéséből új anyag keletkezik, ez az új test a keletkezés pillanatában nagyobb kémiai affinitással több belső energia fölött rendelkezik, mint máskor — a statu nascendi alkotási pillanatának kegyes többlete ez. Talán a természet ajándéka az újnak alkotása fölötti természetben. Ez a teremtő pillanat kell munkánknak lendületet adjon és felelőssé-

günk érzését fokozza és lelkesítse az a tudat, hogy a mi történelmi és keletkezni fog, az tőlünk, mindegyikünk egyéni hozzáadásától függ.

Az eddigi utunk, mely a kulturesélyeken kezdődött és a „Kelet és Nyugat között“ antológiában ért el első fontos állomáshoz, biztatóan folytatódik a havasmezői szociográfiai felvételezésben, komoly társadalomkutatásban és most a találkozásban.

Kettős célt akar a találkozó elérni. Tömöríteni akarja a zsidó értelmiségeket, hogy megteremtse mindenkinek azt a működési teret, amelyen alkalma kínálkozzék értékeinek a felszínre hozására. Dolgozhatók a közgazdász a zsidó gazdasági kérdések kutatásán, a történelem ezen a feltáratlan erdélyi zsidó múltján a felszínre hozásán, az író és művész még rejtett kulturkincseinek összegyűjtésén. A lényeg azonban a második feladatában van: Közvetítse ezeket a kincseket a széles zsidó rétegekhez, forjton össze a zsidó uccával szétszakíthatatlan szolidaritásban, álljon a megtört és fáradt emberek mellé, nyisson meg előtte s szélesebb távlatokat és legyen társa nehéz küzdelmeiben.

Jámor Ferenc igen lényeges momentumokat emelt ki, amelyek egyetlen ilyen mozgalomból sem hiányozhatnak.

Értelmiségi találkozót készítünk elő, de ne feledkezzünk meg valamiről, ami legalább olyan fontos, mint a ráció, a vastörvényű észszerűség — és ez az érzelem. Nemcsak gazdasági és politikai kényszerek teremtenek kollektívumokat és nemcsak azok tartják ezeket fenn, hanem vannak mélyebb lelki kapcsolatok, amelyek láthatatlan összeköttetnek minden egyént az érzelem elszakíthatatlanságával. Nemcsak megérténnünk kell a helyzetet, ne csak okosak legyünk, hanem éreznünk kell ezt a sorsközösséget, mert nem teher ez, amelyet mostoha külső körülmények raknak vállainkra, hanem ajándék is. A mi találgatunk a zsidóság, benne élünk, mert csak ott vagyunk otthon. Akkor is vállalnók, ha nem volna kényszer.

Óvakodjék még valamitől az értelmiség. Nem elég a szemlélet és a diagnózis. Mi mindig túl sokat elemeztünk és a gondolati elmélyedtség közepette kivesszük belőlünk a tett készséget. Tudatába kell vésnünk a gondolkodónak, hogy a zsidóság sorsa valamennyire tőlünk és tetteinktől is függ. A mi megmozdulásunkban az elefantáns toronyba visszavonuló, minden közösségi kapcsolatot megtagadó intellektuál típusának nem lehet irányító szerepe. Nem bibelédhetünk a diagnózis részleteivel és mélységeivel, mert útját a gyógyító cselekvés örvénye.

Weinmann Jenő ismertette a találkozó előzetes napirendjét. Felvázolta azon elképzeléseket, amelyek az összeállítás alapját képezték.

A két napra tervezett találkozó nemcsak konkrét munkaterveket kell bemutatnunk, hanem meg kell teremtenünk azt az elengedhetetlen atmoszférát, amely lelkileg is a tervezett munka irányába hajlítja a jelenlevőket. Ki fog kelleni domborítanunk egy gondolatot, amely munkánk előfeltétele: a zsidó egység gondolatát. Husz év harcai szakadékokat ástak testvér és testvér között, egyének és csoportok kölcsönös bizalmatlansága nyomozta közéletünket, — a találkozó a baráti közfoglás ünnepélyes hangulatát kell megteremtse és szétvigye egész Erdélybe.

A találkozóhoz a munka akarása kell hogy fakadjon. Nemcsak teóriákkal lehet ezt elérni, hanem a példák szuggesztív erejével. Ezért fel fogjuk vonlatni a jelenlevők előtt azokat a teljesítményeket, amelyeket a ve-lünk azonos sorsban élő más országu zsidóság fel tud mutatni, be fogjuk mutatni, hogyan reagál a lengyel, az palesztinai, az amerikai zsidóság külső eseményekkel szemben, a szervezethez milyen hálózatát tudta létrehozni és végül be fogjuk mutatni önmagunkat, Erdély vértelen zsidóságát. Kevés szó fog azok után kelleni, hogy elfogadjassuk a feladatok szükségességének elismerését.

Csak ezek után fogunk a konkrétumokkal foglalkozni és alapos kidolgozottságban fogjuk előterjeszteni terveinket és azoknak minden részletet megvilágító gyakorlati módjait.

Davila Színház
Szombaton 9 órakor, vasárnap 6 és 9 1/2 órakor

Salamon Béla
a legnagyobb magyar komikus, hét legjobb szerepében.

Bodó Ica
a legünnepeltebb budapesti kabaré színészno fellépése.

Három óras kacagó orkán

Fellépnek még: Budaházy Bagda, Vársárhelyi Ica, Tompa Pufi, Fülöp Sándor és Homm Pál.
Jegyárutás egész nap a színház pénztáránál

Mély hatást gyakorolt a jelenlevőkre az átgondoltság és komolyság, amelyet az előkészítő csoportnál megnyilvánulni látott. Fokozódott ez a benyomás, amide a kolozsváriak beszámoltak azokról a munkákról, amelyek már régebben folytak.

Megismerték az erdélyi zsidó fiatalok antológiájának, a „Kelet és Nyugat között“ keletkezésének történetét. Dr. Pintér István referátumából tájékozódtak a havasmezői (Máramaros) szociográfiai felvételezéséről. Leichmann Andor ismertette a zsidó intézmények szociográfiai felvételezésének mostani állását. Serény munka folyik ezen a téren az ő személyes irányításával az aradi csoport keretében. A zsidó társadalomkutatás más területein is figyelemreméltó termékei vannak a körnek. Weinmann Jenő a romániai zsidóság gazdasági helyzetéről írt különösen dokumentált és a maga nemében uttörő tanulmányt. Ismertette lett továbbá egy most kidolgozás

alatt álló másik tanulmány a romániai antiszemizmus történetéről, valamint az elmúlt 20 év zsidó termékeinek a bibliografikus feldolgozása, mely utóbbit dr. Márton Lajos végzi. Mindhárom a kolozsvári tanulmányi kör keretében folyik.

Es végül beszámoltak a vidék képviselői arról a lelkes kezdeményezésekről, amelyek a kolozsvári példa hatáa alatt mindenhol megindult. Benedek János és Gonda Miklós az aradi, Kardos László és Reich Lenke a temesvári tanulmányi körök szervezési fázisáról.

Kidolgozta az előértekezlet a napirend teljes anyagát a további szervezés tervezetét és megbizta a kolozsvári csoportot, hogy továbbra is folytassa a munkátokat abban a szellemben, mint eddig.

A napirend ismertetésére egy külön cikk keretében megfelelő időpontban visszatérünk.

KÖZGAZDASÁG

Hamisítják az állampapirokat

Bucuresti, aug. 19. Nemcsak bankári, hanem a nagyközönség legszélesebb rétegeiben is nagy feltűnést és nyugtalanúságot keltett a közadóságok igazgatóságának az ifjovi ügyészségnél tett ama panasz, hogy az állam papírok között igen jól sikerült és észrevétlenül forgalomba hozott hamisítványok bukkantak.

A hamisításra úgy jötték rá, hogy a bukaresti Hermes bankház több Inzestare-kötvény szelvény és két ugyanilyen kötvényt mutatott be, amelyek 100.000 lejes prémiummal lettek legutóbb kisorsolva. Hasonló károsodást szenvedtek ezenkívül a pénzügyminisztérium tisztviselőinek a hitelintézet, Stanciel brassói mérnök, egy bukaresti banktisztviselő és egy Szigeti Pál nevű kötvénytulajdonos.

Az azonnal megindított vizsgálatnál eleinte azt a meglepő felfedezést tették, hogy a kötvényblanketták eredtek, legalább is hamisításnak nyoma sincs rajtuk, csakis a számszámolás és Calinescu aláírása vannak reáhamisítva a kötvényekre. Ugyancsak megállapították, hogy a hamisított kötvényekkel kiadott borderouk eredetiek és a Banca Nationala ir-

dából kerültek ki.

A vizsgálatnál mindmáig nem lehetett megállapítani a hamisítók kilétét. Arra azonban rájöttek a nyomozó hatóságok, hogy minden hamisított Inzestare kötvény ugyanazt a 9581-es ellenőrző-számot viseli.

A kérdésben a pénzügyminisztérium nyilatkozatot tett közzé, amely az első jelentésekkel ellentétben már arról szól, hogy a kötvények is hamisítások, nemcsak a számszám és az aláírás. Sőt, a miniszteri nyilatkozat szerint ezek a hamisítások fel is ismerhetők, amennyiben kisebb nyomdahiábai vannak, így például a 31-es számú szelvény keretén kívül egy kisebb kereszt található, stb. Egyébként eddig 9 darab, egyenként 20.000 lejes címletű hamisított Inzestare kötvényre bukkantak, melyek beváltását az államadóságok igazgatósága megtagadta. Arra nézve, hogy mennyi hamisított Inzestare kötvényre bukkantak, szetesen senki sem tud választ adni, hiszen az eddigi hamisítványok csak a sorsolás alkalmával nyereséggel kihuzott kötvények közül kerültek ki.

Rövid üzleti hírek

A legfőbb kartelltanács most kezdi meg a kettévállalatok eladási hálózatának felülvizsgálását és ennek során azoknak a speciális feltételeknek tanulmányozását, melyek mellett az egyes kartellgyárak termékeik szétosztását intézik.

Combustibil S. A. clujii tüzelőanyag, petróleumtermék kereskedés összes részvényeit megvásárolta Stotter Sándor, ki a részvény-társasági formát töröltette s ugyanezen emb-lémával egyéni céget jegyeztetett be.

Az Intreprinderile G. Figure Alexandrescu S. A. bucu. esti börgyár a hadügyminisztériumtól nagy megrendelést kapott. A megrendelésre a minisztérium 12 millió 405.000 lej előleget folyósított, amelyet a Credit Industrial garantál. A garanciával fedezetül szolgál a vállalat árúkészlete.

A Rosita Művek és a Malaxa Rt. érdekelt-

ségébe került Astra Első Román Vagon- és Motorgyár, Romloc Vagongyár és Unio Vagongyár jelentős hitelt tranzakciót bonyolított le az utóbbi napokban. A három vagongyár vállalat a Nemzeti Takarékos és Postacekppénztártól 100 millió lejes hitelt kapott, amelynek fedezetül lekötötte a CFR-rel és az állammal szemben fennálló követeléseit.

Beiratások a „Principesa Elena“ leánygimnáziumba. A kolozsvári „Principesa Elena“ leányliceumba a beiratkozások naponta folynak a Calea Marechal Foch 83-86. szám alatt augusztus 31-ig bezárolag. A javítóvizsgák szeptember 1-én kezdődnek. Az V. osztályba lépők felvételi vizsgáit szeptember 4-én, az I. osztályba lépők felvételi vizsgáit szeptember 3-án tartják meg. A magánvizsgák szintén szeptember 1-én kezdődnek. Csak azoknak a növendékeknek a beiratkozását ismerik el érvényesnek, akik a szabályoknak megfelelőleg az évi tandíjnak felét befizették.

ON PARISSZBAN

védtelen!

Minden gyógyszerárban megkaphatja az

OLLA GUMMIT

A bizalmát igazoló bevált márkát!

STERN-féle ort. kóser vendéglő Nagyváradon

Str. N. Iorga (volt Zöldfa ucca) 19. Országszerte elismert kitünő konyha, szolid árak, figyelmes kiszolgálás.

Erdély vezető étterme, az utazó közönség kedvenc találkozóhelye. ארטה כשר

Kiütése

SIGHET, augusztus 19. Szigetközben fordult elő. Az egész fojtására.

Tegnap lasiba tel a moldovai mai mélyes felügyelet miatt Banu község meg van fertőzve

Véres válasz

Sibu, augusztus 19. A háborúság a szászlacsapásokra és gyakorta vezet. A szében meg most folytak le az evaház kuratóriumi választor személyében Fabiasztották meg. Gust has olyan elkeseredést

Rabló

egy Iorga

Egy aradi c

Cluj, augusztus 19. tájban vakmerő rablómeg a Iorga ucca tiben a házban a földszal Puskás mérnök, a vari szobájában ült a nők egyszerre meglepferfi beugrik az ablasztaalon elhelyezettgához véve kifélé is Puskás mérnök a rabgát, aki fejvesztve nA mérnök és a rablómadt, amelynek sorákedzte a lakás tulajdönk kétségbeesettenzoruló ujjak szorítáegységért kiabált. Sgyelmes lett a házbanDonosa, aki miután tLéteknél hirtelen mKapott, úgy, hogy a rKosott az udvarban. Hogy elzárták előle

A

Kiszorítja

A nyersanyagok karvelekben fantasztikussta majdnem négyszára. Az automobilizmusgyebb területeinek örmas lehetőségeket bizMa a legkeresettebb nyersgumi és a nyersgondok vetették fel a tesleges pótlóanyagairszerte dolgoztak a kélfedezésén és szenzátek el.

Különösen Németor magukat a tudósok a megteremtésére. HogWolt ez, mutatja, hogmár igen sok pótahasználnak az autókotében az autógyárak autótak már abroncskülföldre.

Az utóbbi időben rtyen autótak küldtekPiacon szerelték felcsokkal. Az ok érthetnemet pótlóanyagot, nának vele szemben, mindent elkövetnek, gumit importálnak, terjeszék az új pótg

Kiütéses tifusz Máramarosban — malária Moldovában

SIGHET, augusztus 19. A megyében két kiütéses tifusz esetet jelentettek be. Szeged közszékhelyén vérhasjárvány dúl, a gyermekek között. Több halálos eset is fordult elő. Az egészségügyi hatóságok megtették az intézkedéseket a járvány el-fojtására.

Tegnap lasibá érkezett Zotta dr. egé szségügyi felügyelő, akinek jelentést tettek a moldovai maláriajárvány állásáról. Zotta azonnal intézkedéseket tett és személyes felügyelet alatt azoknak megalapították azonnal hozzáférést. Zotta ki-ment Banu községbe és megállapította, hogy az ottani gyermekek 60 százaléka meg van fertőzve malária által.

Véres verekedés kuratóriumi választások miatt egy szász községben

Osszeültözték Gust és Fabritius hívei

Sibiu, augusztus 19. A szászok közötti belső háborúság a szászok községeiben is összecsapásokra és gyakran véres összeütközésekre vezet. A szebenmegyei Calnic községben most folytak le az evangélikus lutheránus egyház kuratóriumi választásai. Az egyik kurátor személyében Fabritius-párti falubelit választották meg. Gust hívei között ez a választás olyan ekkeseredést keltett, hogy csoportba-

verődve megtámadták a szavazóbizottság tagjait.

A támadásról tudomást szereztek Fabritius emberei és a helyszínre siettek, ahol véres verekedés kezdődött. Mindkét részről fegyvereket is használtak és így több sebesültje is van az összetűzésnek. Weiraud lelkes állítólag haladoklik, a rendet csendőrök állították helyre és huszonkét letartóztatást eszközöltek.

Rablótámadás este tíz órakor egy Iorga-uccai mérnök lakásában

Egy aradi család elzülött fia vetemedett rablásra Kolozsváron

Cluj, augusztus 19. Szerda este tíz óra tájban vakmerő rablótámadást kíséreltek meg a Iorga ucca tíz számú házban. Ebben a házban a földszinten lakik családjával Puskás mérnök, aki a lakás egyik udvari szobájában ült az asztalnál. A mérnök egyszerre meglepetve látta, hogy egy férfi beugrik az ablakon és a szomszédos asztalon elhelyezett pénzes kasszát magához véve kifelé igyekszik az ablakon. Puskás mérnök a rabló után vetette magát, aki fejvesztve menekülni igyekezett. A mérnök és a rabló között dulakodás támadt, amelynek során a rabló fojtogatni kezdte a lakás tulajdonosát. Puskás mérnök kétségbeesetten védekezett a torkára szoruló ujjak szoritása ellen és többször segítségért kiabált. Segélykiáltásaira figyelmes lett a házban lévő péküzlet tulajdonosa, aki miután tudatára ébredt a történeteknek hirtelen mozdulattal bezárta a kaput, úgy, hogy a rabló fejvesztett futkosott az udvarban, amikor észrevette, hogy elzárták előle a menekülés útját.

Először betörte a kapu üveg ablakát és mikor átta, hogy arra nem menekülhet, zsebkendőt borított az arcára és a házbellek szemeláttára lerohant a pincébe és ott elrejtőzött. Időközben a nagy lármára ki-csődültek a szomszédos ház lakói, akik közül valaki rendőrért szaladt. A rendőr lement a ház pincéjébe, ahol meg is találta az elrejtőzködött rablót.

A sikertelen rablótámadás tettese csakhamar megtört a főkapitányságon és bevallotta, hogy Trauzan Petrunak hívják, az aradmegyei Vársánd községbe való, rendes család gyermeke, de rossz utra tért és ezért szülei elkergették hazulról. A huszonegy éves rabló néhány napja érkezett Kolozsvárra és itt az egyik lupsai nyomor-tanyán lakott. Napok óta szemlélte a teret, míg szerda este alkalmasnak találta az időt a támadásra. A rendőrség vizsgálatot indítanak Trauzan előéletének felderítésére, mert valószínű, hogy nem ez az első rablótámadása.

A mügumi karrierje

Kiszorítja-e a mügumi a piacról a természetes gumit

A nyersanyagok karrierje között az utóbbi években fantasztikus arányú a gumié. 1931 óta majdnem négyszeresen emelkedett az ára. Az automobilizmus fejlődése, a technika egyéb területeinek óriási szükséglete hatalmas lehetőségeket biztosított a kauszuknak. Ma a legkeresettebb cikkek közé tartozik a nyersgumi és a nyersanyaghiány, a valutáriá gondok vetették fel a természetes gumi mesterséges pótlóanyagának kutatását. Világszerte dolgoztak a kémikusok pótlóanyagok felfedezésén és szennazációs eredményeket értek el.

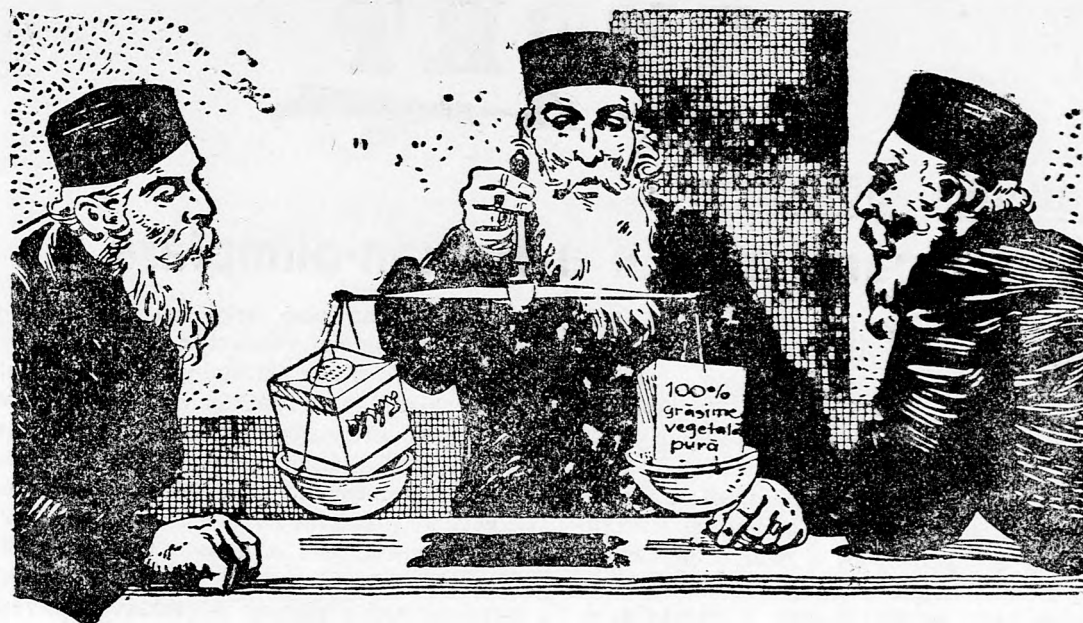
Különösen Németországban vetették rá magukat a tudósok a gumi pótlóanyagának megteremtésére. Hogy mennyire indokolt volt ez, mutatja, hogy ma Németországban már igen sok pótlanyagból készült gumit használnak az autókban és a hiány következtében az autógyárak az utóbbi időkben az autókát már abroncsok nélkül exportálják külföldre.

Az utóbbi időben már Magyarországra is ilyen autókát küldtek a németek és az ottani piacon szerették fel az autókát gumiabroncsokkal. Az ok érthető. Ott még nem ismerik a német pótlanyagot, tehát bizalmatlanok volnának vele szemben, viszont Németországban mindent elkövetnek, hogy minél kevesebb gumit importáljanak és hogy már most el-terjeszék az új pótlgumit.

Buna a neve az új német pótlanyagnak. Hogy miből készül? Szénből és mészből. Talán valamit még hozzátesznek, de ezt még nem árulták el. 1935-ben alkalmazták először a Buna nevű pótlgumit a birodalmi hadsereg-nél és a jelentések arról számolnak be, hogy a pótlanyag kiállta a próbát. Olaj és benzín nem oldja, élettartama kétszer annyi, mint a valódi gumié. Ilyen Buna-kerekek a birodalmi hadsereg teherautóin 12.2 millió kilométert futottak. 1937-ben a Rüdger-konzern egy újabb pótlgumit hozott forgalomba Thiokol néven. Az idén a német kormány magas behozatali vámot ró a természetes gumira, hogy a gumipótlanyag előállítását rentabilitásá tegye. Hogy sikerül-e ez, csupán esztendő múlva derülhet ki. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a mügumigyártásban ne folytat-sák az erőfeszítéseket.

Olaszországban Pirelli laboratóriumaiban foglalkoztak a gumipótlanyag előállításával. Állítólag itt is sikerült a természetes gumival egyenrangú pótlanyagot előállítani. Hogy a gyártást nagy stílusban megoldhassák, a kormány az IRI részvételével a Pirelli-akció finanszírozását határozta el. Az olaszok még nem árulták el, hogy miből csinálják pótl-anyagukat.

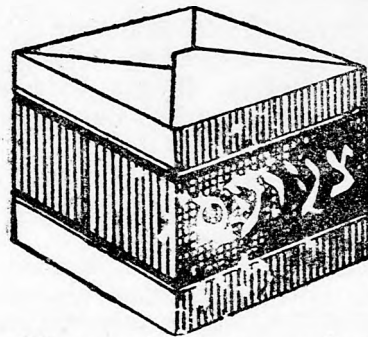
Japánban a Sumitomo-konzern fogott hozzá a gumipótlanyag előállításához. Itt szesz-ből állítják elő különböző eljárásokkal a mü-gumit.

EGÉSZSÉGET A CSALÁDNAK AZ UJ ESZTENDŐBEN IS

עוונאנע

אינד איינסעפראכט אונד אלס ריינעם פפלאנצען פעמל געפונדען, דאדער פאן נייע יארד אנגעפאנען, אכטעט יעדע יודישע הויפונג, דאס דיא שפיווע געזאמען בייא דער הערשטעלונג דער שמאקדאפסטעטן שפיווען, איינגעהאלטען ווערדען, אונד ניכט דאדער דאס כשר צערעס' שפיווע פעמט צום בראש'ן, אונד קאכען

Ceres כשר
100% növényi zsiradék

Ugy tejes, mint husos ételek számára

Kiutasították Berlinből a Times tudósítóját

BERLIN, augusztus 19. A lapok közlik, hogy Norman Ebbut-ot, a Times ottani tudósítóját felszólították, hogy augusztus 22-én este 24 óráig hagyja el Németország területét. A kiutasítás azért történt, mert Ebbut célszatos híreket továbbított lapjának, amelyek megzavarhatták a Németország és Anglia közti jóviszonyt.

BERLIN, augusztus 19. (Rador.) A Reuter jelenté, hogy Norman Ebbutnak ma reggel kikézbcsítették a német kormány hivatalos kiutasító végzését. A végzés szerint minden felfolyamodási lehetőség ki van zárva.

Az Aguda marienbadi nagygyűlésének előestjén

Zárt ajtók mögött folynak az előtanácskozások. Jabotinsky és az Aguda

Marienbad, augusztus 16.

Az Agudász Jiszroel világszervezet delegátusainak és híveinek óriási tömege hullámlzik a gyönyörű fürdőváros uccáin és terein. A Kenesszió Gedaulo, az Aguda világgkongresszusának előkészületei rányomják bélyegüket a város arculatára.

Közel ezer delegátus és több mint két-ezer vendég sereglett ide Európa és a tengerentuli országok minden részéből. A kongresszus nem nyílt még meg hivatalosan, de a delegátusok napok óta munkában állanak már. Nyolc napja folynak a különböző bizottságok tárgyalásai, hogy előkészítsék a kongresszus elé terjesztendő anyagot. A zárt tárgyalásoknak közép-pontjában Palesztina problémái állanak. A kérdést elsősorban a legfőbb rabbi-tanács elé terjesztették. A rabbitanács ugyanis a legmagasabb fóruma az Agudának, mely vallási szempontból bírálja meg az összes napi kérdéseket.

A rabbi-tanácsot ez alkalommal kiegészítették több jelenlévő rabbi-kapacitással, ezek között szerepel Glasner Akiba kolozsvári főrabbi is, akit szintén meghívtak a tanács értekezletére.

Több, mint száz neves rabbi tanácskozik a zárt ajtók mögött Tierelsohn chis-

mei főrabbi s Lewin lengyelországi szem-képviselő elnöklete mellett.

A Peel-bizottság jelentése és javaslatai körül folynak a heves viták. Mindenki át-érzi, a helyzet komolyságát és különösen a palesztinai delegátusok játszanak nagy szerepet az erről folyó tanácskozásokban. A hétfő délutáni ülésen Glasner Akiba kolozsvári főrabbi is felszólt és előjegyzték a kongresszus plénnumán való felszólalásra is.

A kongresszuson egyébként igen sok ki-viállló és előkelő érdeklődő is részt vesz. A legérdekesebb vendége az Aguda marienbadi gyűlékezetének Jabotinsky Vladimir, a revizionista cionisták vezére, aki bizalmas dip'omáciai tárgyalásokat folytat az Aguda vezetőivel és mint ismeretes együttes ajánlatot tettek a Jewis Agency-nek a palesztinai politikai kérdésekben való együttes fellépésre. (R. E.)

— Leendő anyák, akinek különös gondnal kell arra ügyelniük, hogy bélműködésük rendben legyen, ezen célt úgy éhetik el, ha reggel éhgyomorrra egy kis pohár természetes „Ferenc József” kesee-tivizet isznak. Az orvosok ajánlják

SPORT

Az atlétika előtérben:

Románia készül a Balkán-olimpiára

Ciuj, augusztus 19. (Az Uj Kelet tud.) A kilencedik Balkán-atléti olimpia rendezési jogát végre Románia kapta meg. (Eddig Görögország 6, Jugoszlávia és Törökország 1-1 ízben rendezték meg). A román sport vezetői fel akarják használni ezt a kitünő alkalmat az atlétika népszerűsítésére. Hatalmas reklámbudjárt indult meg a Balkán-versenyek érdekében, de a népszerűsítés legjobb módját mégis csak jó eredményekben szeretnék látni az illetékesek. A román atlétikát sorozatos versenyeken készítik elő a nagy küzdelmekre és úgy látszik ez a felkarolás használ is, mert az eredmények javuló irányzatot mutatnak. Elmuut vasárnap Predealon négy rekorderedmény született és a válogatóversenyek utolsóján, a most vasárnap őrzi országos bajnokságon újabbak várhatók.

Ami a Balkán-olimpia pontversenyének sor-

sát illeti, az első hely kérdése 1929 óta (amikor első ízben rendezték meg ezt a versenyt), nem vitás: Görögország nyeri. Hellas atlétái legalább is Balkán-viszonylatban verhetetlenek, sőt európai szemmel nézve is van néhány kiválóságuk, mint Syllas, Mantikas, stb. Annál nagyobb harc várható a második helyért Jugoszlávia és Románia között, 1929-ben Románia volt a második. Jugoszlávia csak 35 pontot szerzett Románia 41-jével szemben. Azóta viszont Jugoszlávia helyezkedett el a második helyen és 1934-ben Zágrábban majdnem 100 pontos különbséget tudott felmutatni Románia együttesével szemben. Az ismét fellendült román atlétikának ezt sikerült 7 pontra csökkenteni tavaly Athénben. Ezért remélhető, hogy az idén, különösen itteni pályán, Románia ismét maga mögé utasítja szomszédja válogatott atlétalegységét.

Az erdélyi Makkabi-mozgalom nagy napjai:

Melyik Makkabi egyesület szerzi meg első ízben a Ben Zion-kupa védelmét?

Ki nyeri ez évben a Schindler-serlegét és Weinberg-kupát?

Ciuj, augusztus 19. (Az Uj Kelet tud.) Az utóbbi években fellendült Makkabi-mozgalom erdélyi fejlődésének minden bizonnyal mérföldkövei lesznek augusztus 21-22. napjai. E két napon bonyolítják le ugyanis Marosrosszigeten az országos Makkabi-tenisz-bajnokságokat és Marosvásárhelyt az először megrendezendő erélyi Makkabi-uszóhajóversenyeket. A temesvári Kadima, a nagyváradi, vásárhelyi Makkabi, a szatmári Barkochba, a kolozsvári Haggibbor és más több zsidó egyesület versenyzői állnak ki, hogy a Makkabi-gondolat és testvériség szellemében eldöntse maguk közt az elsőseget.

Teniszben két vándordíjért, a férfi egyesre kiirt Schindler-kupáért és a női egyesre kiirt Mina Weinberg-Verea serlegért várható nagy és nyílt küzdelem. Dr Halmi, Simon, Radó, Weisz, Göldstein az esélyesek, hogy nevík rákerül a serlegre. Nők között Schwartz Klári, Erdős Lilly várható első helyre. Perze az sincs kizárva, hogy valamelyik „out-sider“ fut be.

A marosvásárhelyi uszóhajóversenyek a Ben Zion-kupáért folynak. Egyéni számokban 5-3-1, stafétákban és vízpolóban 10-6-3-2 a pontozás rendje. Összesen 342 pont megszerzése lehetséges, ha minden egyéni számban legalább 3, minden stafétában minimum 4 induló van, helyesebben üt célba. Már ez is szép siker lenne. A vendéglátó Makkabi győzelme látszik valószínűnek, tekintettel arra, hogy tömegeket tud versenybe állítani. A többi Makkabi-egyesület mérsékeltébb létszámmal képviselteti magát.

Legjobb gárdájával vesz részt a Haggibbor a szigeti teniszversenyen

Ciuj, augusztus 19. (Az Uj Kelet tud.) A Romániai Makkabi Szövetség idei országos bajnoki teniszversenyén a Haggibbor legjobb versenyzőivel vesz részt, névszerint a következőkkel: Hölgyeszmokban: Schwartz Klári és Erdős Lilly, férfiszámokban: Radó György, Simon Endre és Weisz Miksa. Az ifjúsági versenyben Schwartz Zoltán, Steinberger Imre és Rosenwasser Miklós képviselik a Haggibbort.

A Haggibbor gárdája pénteken reggel elindult Szigetre, hogy teljesen kipihenve indulhasson a küzdelmekben, amelyek ezuttal is sikert ígérnek.

Megjelenték a Nemzeti Bajnokság sorsolását!

Bucaresti, augusztus 19. (Az Uj Kele tud.) A labdarúgószövetség NB bizottsága tegnap este megejtette a sorsolást. Az első forduló augusztus 29-én játszák. Ennek programja a következő: Unirea Tricolor-DUIG Bucuresztiben, AMEFA-Phoenix Aradon, Jiul-NAC Petrozsényban, Kinizsi-Rapid Temesváron, Olimpia-Victoria Szatmáron.

B) csoportban: Juventus-Gloria Bucuresztiben, Universitatea-Sportul Studentesc Kolozsváron, Crisana-Venus Nagyváradon, Vulturii-Ripensia Lugojon, Dragos Voda-ACF Brassóban.

A további fordulóban a kolozsvári csapatok mérkőzései így alakulnak: Szeptember 5-én Crisana-U Nagyváradon, szeptember

12-én DUIG-Victoria Brailában, U-Juventus Kolozsváron, szeptember 19-én Victoria-Phoenix Kolozsváron, Dragos Voda-U Csernovicban, szeptember 26-án Victoria-Jiul Kolozsváron, Vulturii-U Lugojon, október 17-én AMEFA-Victoria Aradon, Venus-U Bucuresztiben, október 24-én Victoria-Kinizsi Kolozsváron, november 7-én Victoria-NAC Kolozsváron, Gloria-U Aradon, november 21-én U-Ripensia Kolozsváron, november 28-án U-Unirea Tricolor Kolozsváron.

A szeptember 6-i jugoszláv-román labdarúgómérkőzésre kiálló román csapatot a f. hó 21-22-24. napjain a fővárosban játszandó nemzetközi tornán látott formák alapján azonnal összeállítják. A fővárosi lapok tudni vélik, hogy a következő csapatról lehet szó: Pavlovici (Tordachescu), Felcan-Sfera (Chiroiu), Vintila-Nagy-Rafinszky, Ploesteanu-Kovács-Bodola-Valcov-Dobay.

Kerékpáron megy a telavivi Makkabiadara egy nagyszabású zsidó fiatalalomban. Tegnap nagyszabású zsidó fiatalalomban kereste fel a kolozsvári Makkabi irányító szerveket, akik előtt azon óhaját fejezte ki, hogy a Makkabi Szövetség tegye lehetővé számára, hogy a jövő évi telavivi Makkabiadara kerékpáron

kimehessen. A zsidó fiatalalomban Nagyszabású és Kolozsvár között is kerékpáron tette meg az utat. A Makkabi-szervek segítségüket ígérték az ambiciózus zsidó sportolónak.

Vasárnap városunkban két Román Kupa-mérkőzés lesz. Délelőtt 11-kor KMSC-CFR, délután 5 órakor az UEC az Unirea ellen játszik.

A Horthy-kupa vízpolótorna tegnapi fordulóján meglepetés született: a fiatal hollandok csapata 1:1 (1:0) arányban döntetlenül mérkőzött a németekkel. A többi eredmények: Franciaország-Ausztria 3:2 (2:2), Magyarország-Belgium 4:0 (3:0).

Az FC Rapid Giulestiben épített stadionján az utolsó simításokat végzik. Külön érdekessége, hogy a Rapid játékosai számára lakosztályokat tartalmaz. Összöl kezdve a Rapid csapatának tagjai együtt fognak lakni.

LEMONDOTT MARINESCU TABORNOK. Bucuresztiből jelentik: Gabriel Marinescu belügyi államtitkár, a labdarúgószövetség alelnöke lemondott erről a tisztségéről, mivel nézeteltérése támadt Tileval, a futbalszövetség elnökével. Az ügynek még további fejleményei lesznek.

A Bessói országos teniszverseny férfi egyesét Badin II nyerte Gard előtt. Pár héttel ezelőtt Grad Kolozsváron első volt, Badin pedig hely nélkül kiesett. Változnak a formák...

A két bécsi csapat részvételével Bucuresztiben rendezendő labdarúgó torna programját így állították össze: szombat, augusztus 21-én Rapid (Buq)-Admira, Austria-Ripensia, vasárnap Admira-Ripensia, Austria-Venus, kedden Rapid-Ripensia, Admira-Venus.

Petre Cristea személyében először vesz részt román autóversenyző magyarországi versenyen. A verseny színhelye Kecskemét, időpontja szeptember 12. Cristea nyerte a tavalyi Monte-Carlo csillagturát.

Kusocinski, a los-angelesi olimpia 10.000 m-es bajnoka, aki több mint két éve betegségre miatt abbahagyta a versenyzést, hír szerint titokban ismét edzésbe állt és egyedül futva 3000 m-en már 8:34 perces kitünő időt ért el.

Hat hüvely (15.24 — felkeresítve 15.3 cm) a pingpongháló új magassága az eddigi 17.2 helyett. Ez a csökkenés olyan előnyt jelent a támadójátékosok számára, amely ellen a legkitartóbb pötyөгtetőknek sem lehet ellen-szerűk.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

DAVILA MOZGO MUSORA:

Ma utoljára: Botrány az operában. Amerika három legjobb zenebohóca, Gaucho, Harpo, Chico. Szombat, vasárnap: Salamon Béla és társulatának vendégszereplése.

OPERA MOZGO MUSORA:

Csütörtöktől premier: Az álarcos lovas, a cow-boyfilmek királya. Fősz.: Dick Moran és a család.

Jön: A garszonleány, Danielle Darrieux.

ROYAL MOZGO MUSORA:

I. A kegyencnö. Monumentális művészi produkció. Fősz.: Joan Crawford, Robert Taylor, Franchot Tone. Előadások kezdete: 3.20, 6.20, 9.30 órakor. II. A titkos tudósító. Blünygi történet az alvilágból. Fősz.: Tarzan, a leghíresebb rendőrkutya. Előadások kezdete: 5, 8 és 11 órakor. A legújabb Fox journal. Nyári helyárak: 15 és 19 plus 5 lej.

MUNKAS MOZGO MUSORA:

Csütörtök, péntek, szombat és vasárnap 3, 6 és 9 órakor két szenáció: I. Szivak tragédiája. Megható társadalmi dráma. Fősz.: Barbara Stanwyck, Ewerin Heart és Otto Kruger. II. Rumba. (A táncos és a torreador). Hatalmas revifilm. Főszereplők: Georg Raft és Carola Lombard.

APRÓ HIRLETÉSEK

Egyszeri közlésért egy sso 2 lej, vasárnap betűvel 4 lej. Leghíresebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Szép fikusz eladó. Marechal Foch 50. Házmester.

Orth. zsidó család 2 fiúcskát teljes ellátásra mérsékelt áron elvállal. Str. Fericirei 27.

Nő felfranciákkal, több éves irodai gyakorlattal bíró, perfekt román, magyar levelező agilis fiatalalombert titkári állásra keres a Royal-mozdi.

Izraelita családnál két vagy három gimnázista fiú teljes ellátást kaphat. Instruktor szükség esetén a háznál. Guttmanné, Str. Ep. Ivan 7.

Utócsaládból származó zsidó tanulólány magános kolozsvári zsidó urasszonynál teljes ellátást kaphat. Megkereséseket a kiadóhivatáshoz „Kóser“ jellegre.

Pályázat. A marosludasi orth. hitközség keres a 1/2 főúnnepekre egy szigorúan vallásos, kellemes hangu בעל שחרית בעל előimádkozót, aki בעל תורה is legyen. Fizetés megegyezés szerint. A meghívott utiköltségét megtérítjük. Pályázatok fizetési igények megjelölésével Biser. Orthodoxa Izr. Ludus, jud. Turda címre küldendők.

Kerestünk szeptember 1-re ort. utócsaládnál 2 személyes különbejáratu butorozott szobát fűdősobahasználattal központban, egy személynek teljes ellátással. „Tiszviselőnk“ jellegre a kiadóba.

Két iskolás leány teljes ellátást kaphat jobb zsidó családnál. Regele Ferdinand 70. Kohn.

Teljes ellátásra elvállalom jobb zsidó család iskolás leánygyermekét. Fűdősoba- és zongorahasználattal. Cim: Dr Brückné Targumures, Stefan cel Mare 13. (Benkó ház.)

Intelligens hivatalnoknő vagy diáklány lakást, esetleg teljes ellátást kaphat uriházban. Cim a kiadóban „Kertes ház“ jellegre.

Fatisztviselő, nőtlen, hosszú gyakorlattal az ország három nyelvét bírja. „Fás“ jellegre állást keres.

Kiadó orvosi rendelőnek vagy irodának nagyon alkalmas 2 szoba szeptember 1-re Piața Mihai Viteazul 3.

Hatodikos jól tanuló gimnázista pötivizgára előkészít, tané alatt korrepetálást vállal, teljes ellátásért is.

Uricsalád elvállal teljes ellátásba jutányosan liceumos leánykájá mellé 15-16 éves iskolásleányt. Cim a kiadóban.

Házhely 1000 m² eladó. Str. Iosif Hodos 8. Ertekezni Str. Artelor 23/b.

Intelligens zsidó családnál, iskolák mellett két leány teljes ellátást kaphat. Cim a kiadóban.

HIRT

Nagy buzamennység Anglia, Belgium és Görögországban. Negura szövegűtözte a Timpul munkatársai, Anglia és Görögország buzamennységét kérték. A kesitő hivatal legközelebbi vizsgálat alá.

Vizsgálat az aradi... Vizsgálatot rendelt el az aradi vizsgálat a polgármester tisztségét meg. Banca belső nap kihallgatáson fogadta megyei liberális pártelnök meateit a jövőhözre belügyminiszerre rendelték be.

Gombamérgezés két... Vizsgálatot rendelt el az aradi vizsgálat a polgármester tisztségét meg. Banca belső nap kihallgatáson fogadta megyei liberális pártelnök meateit a jövőhözre belügyminiszerre rendelték be.

Vulkánban. Déval tudósít... Vizsgálatot rendelt el az aradi vizsgálat a polgármester tisztségét meg. Banca belső nap kihallgatáson fogadta megyei liberális pártelnök meateit a jövőhözre belügyminiszerre rendelték be.

Emésztési nehézség... Vizsgálatot rendelt el az aradi vizsgálat a polgármester tisztségét meg. Banca belső nap kihallgatáson fogadta megyei liberális pártelnök meateit a jövőhözre belügyminiszerre rendelték be.

Robbanás történt... Vizsgálatot rendelt el az aradi vizsgálat a polgármester tisztségét meg. Banca belső nap kihallgatáson fogadta megyei liberális pártelnök meateit a jövőhözre belügyminiszerre rendelték be.

Megkezdődtek a... Vizsgálatot rendelt el az aradi vizsgálat a polgármester tisztségét meg. Banca belső nap kihallgatáson fogadta megyei liberális pártelnök meateit a jövőhözre belügyminiszerre rendelték be.

Roshasana... Vizsgálatot rendelt el az aradi vizsgálat a polgármester tisztségét meg. Banca belső nap kihallgatáson fogadta megyei liberális pártelnök meateit a jövőhözre belügyminiszerre rendelték be.

Uricsalád... Vizsgálatot rendelt el az aradi vizsgálat a polgármester tisztségét meg. Banca belső nap kihallgatáson fogadta megyei liberális pártelnök meateit a jövőhözre belügyminiszerre rendelték be.

Házhely... Vizsgálatot rendelt el az aradi vizsgálat a polgármester tisztségét meg. Banca belső nap kihallgatáson fogadta megyei liberális pártelnök meateit a jövőhözre belügyminiszerre rendelték be.

Intelligens... Vizsgálatot rendelt el az aradi vizsgálat a polgármester tisztségét meg. Banca belső nap kihallgatáson fogadta megyei liberális pártelnök meateit a jövőhözre belügyminiszerre rendelték be.

HIREK

SORA:
Caros Iovás, a
Vez.: Dick W.
Darrioux.

SORA:
A művészi pae-
wford, Robert
Hőadások ken-
or. II. A titkos
t az alvilágból.
bb rendőrkutya.
és 11 órakor. A
yári helysarak:

SORA:
és vasárnap 3.
áció: I. Szivok
adalmi dráma.
Ewerin Heart
pa. (A táncosmá-
s revüfilm. Fő-
s Carola Lom-

SORA:
leg, vasárnap
hirdetés 20 lej
kedvezmény.
etendő. Jelleg
ha portóbélyeg

SORA:
Foch 50. Ház-
át teljes ellátás-
Str. Fericei 27.

SORA:
ves irodai gyá-
n, magyar leve-
ri állásra keres

SORA:
gy három gim-
názust. Instruktor
Guttmané, Str.

SORA:
zsidó tanulókat
szeszonnál teljes
ket a kiadóhiva-

SORA:
orth. hitközség
egy szigoruan
elő-
legyen. Fizetés
ívott utiköltséget
fizetési igények
doxa Izr. Ludus,

SORA:
ort. uricsalódnál
utorozott szobát
onban, egy sze-
„Tisztviselőnk”

SORA:
ellátást kaphat
ie Ferdinand 70.

SORA:
A jobb zsidó csa-
Füredszoba-
Brückné Targu-
(Benkó ház.)

SORA:
b vagy diáklány
st kaphat urház-
és ház” jeligré.

SORA:
szu gyakorlatlalt,
rja „Fás” jeligré

SORA:
vagy irodának na-
szeptember 1-ra

SORA:
názista pótviz-
korrepetálást vá-

SORA:
ellátásba jutányo-
mellé 15-16 éves
ban.

SORA:
Str. Iosif Hodos

SORA:
ál, iskolák mellett,
phat. Cim a kiadó-

Nagy bizalmat nyújtott a romániai Anglia, Belgium és Görögország. Bucuresztől jelentik Negura szövetkezeti miniszter, hogy a Timpul munkatársával, hogy Belgium, Anglia és Görögország számára nagy bizalmat nyújtott. A kérések a buza értékesítő hivatal legközelebbi ülésén kerülnek tárgyalásra.

Vizsgálat az aradi polgármester ellen. Bucuresztől jelentik: A belügyminisztérium vizsgálatot rendelt el az aradi városban. A vizsgálat a polgármester terhére visszavetéseket tartalmaz. A nagy belügyi államtitkár tegnap kihallgatáson fogadta dr. Manulescu arad megyei liberális pártelnököt. Az aradi polgármester a jövőre belügyminisztériumi kihallgatásra rendelték be.

Gombamérgezés két halálát okozta. Dévai tudósítónk jelenti: Családi betegségként érkeztek a zsilvölgyi Vulkánból a dévai ügyészségre, amelynek hivatalos jelentéséből kitűnik, hogy Szász Dénes, a vulkáni villamosközpont munkásának családja pár nappal ezelőtt gombamérgezésben betegedett meg. A munkás felesége közismerten ehető gombákat vett bevásárlása alkalmából és azokat készítette el családjának ebédre. Másnap az egész család súlyos gombamérgezésben megbetegedett és az első orvosi vizsgálat rögtön megállapította, hogy a betegeken gombamérgezés tünetei mutatkoznak. Az egész családot kórházba szállították és gyomormosást alkalmaztak rajtuk. Egy nappal később a család két tagja, egy 9 és egy 16 éves leány a kórházba kiszervezték, míg a szülők hosszabb kezelés után lábra állottak. Hivatalos szakértői vélemény szerint a különben ehető gombákat valamelyes állat fertőzte meg és a szerencsétlenséghez, amely a kettős halált okozta az is hozzájárult, hogy a gombák nem voltak leforrázva az elkészítés előtt.

Emésztési nehézségek, bélrengés, gyomorváltás, májduzzadás, ingerlékenység és álmatlanság esetén az emésztőcsatornát reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz alaposan kitisztítja, fertőtleníti a gyomrot és a beleket, a vérkeringést helyes utra tereli és felfrissíti az egész szervezetet. Az orvosok ajánlják.

Robbanás történt egy amerikai torpedóromboló fedélzetén. Newyorkból jelentik: A Kassin amerikai torpedóromboló fedélzetén robbanás történt, melynek négy halottja és más sebesültje van.

Megkezdődtek a francia aviatika hadgyakorlatok. Párizsból jelentik: A francia aviatika nagy gyakorlatai tegnap kezdődtek meg Bordeaux—Montpellier—Toulouse vidékén a légi haderők vezérkari főnökének személyes irányítása mellett.

Slepnev pilóta is elindult az eltűnt Levanevski felkutatására. Moszkvából jelentik: Slepnev ismert orosz pilóta elindult Kazanból, hogy Golovinnal együtt résztvegyen az eltűnt pénteken eltűnt Levanevski felkutatásában.

ROSHASANA ELSŐ NAPJÁNA TŰZTÉK KI A FELVÉTELI VIZSGÁKAT. A közoktatásiügyi miniszter a napokban rendeltetést küldött a tanügyi hatóságokhoz, amely az ország zsidóságára néve súlyos szemetet tartalmaz. A miniszter szeptember 6-ra tűzte ki a középiskolák felvételi vizsgáit, ez az időpont pedig egybeesik roshasana ünnepével, melynek első napja szintén hétfőn, szeptember 6-án van. A zsidó kultuszügyi hivatal vezetői minden bizonnyal kellő időben lépéseket fognak tenni annak érdekében, hogy a miniszter hatálytalanítsa ezt a sérelmes rendelkezést és a zsidó tanulóknak egy előbbi, vagy későbbi időpontban lehetővé tegyék a vizsgákon való részvételt.

A füzserkereskedők és az új záróra. A Stafut Negustorec (Kereskedő Tanács) a füzser-, csemege- és szatócsereskedők tudomására hozza, hogy a kolozsvári Kereskedelmi Alkalmazottak Szindikátusa, a szakmai Alkalmazottak egy részének aláírása alapján, a füzser-, csemege- és szatócsereskedők munkaidőjének lerövidítése és új záróra megállapítása végett kért nyújtott be a munkügyi felügyelőséghez és ez a kérdés közöltetett a munkaadóknak kiküldetését kérte a Stafutól. Hogy a tárgyalások pontosan megállapított határozatot terjeszthessen elő a szakma részéről és a kiküldendő megbízottak megválasztása végett vasárnap, augusztus 22-én délelőtt 10 órakor a kereskedelmi kamara díszteremében (C. Marechal Foch 51. II. em.) szakmai nagygyűlést tartunk, amelyre ezután hívjuk meg az összes füzser- és szatócsereskedőket és nyomatékosan figyelmeztetjük, hogy tekintettel a kérdés életbevetésére, azon feltétlenül teljes számban jelenjenek meg.

Beiratások az oradeai ort. zsidó fiu- és leánygimnáziumba. Az oradeai ort. zsidó hitközség nyilvánossági jogu fiu- és leánygimnáziumában az 1937-38. évre szóló jelentkezések folyamatban vannak. Ez iskolák bármely osztályába utonnan beiratkozni szándékozók főlvételt iránti kérelmeket legkésőbb aug. 25-ig mulhatatlanul nyujtsák be az iskola igazgatóságához. A régi növendékek ugyancsak a határideig kötelesek főlvételi kérelmeiket benyújtani, nehogy helyük mással töltsék be. Az első osztályba iratkozni szándékozók román nyelvből és számtanból főlvételi vizsgálatot tesznek. A főlvételi és javítóvizsgálatok szeptember 1-én veszik kezdetüket. A szabályszerű beiratások időpontja aug. hó 25-31. Későbbi beiratások csak a tanügyi hatóságok engedélyével lehetségesek. Tanévmegnyitő: szeptember 9. Az abszolváló bizonyítványok kiadásának időpontja: augusztus 17. d. e. 9-11. Mivel a nagy ünnepek az elemi iskolai beiratásra kötelező időben kezdődnek s így azok a rendelkezésre álló rövid időben le nem bonyolíthatók, az elemi iskolai beiratások is kivételesen aug. 25-én veszik kezdetüket és szept. 10. helyett csak szept. hó 3-ig tartanak. A szülők előírt deklarációját az állami iskolák igazgatóságához e határideig beadandók.

Megalakult Hunyadmegye új megyei tanácsa. Dévai tudósítónk jelenti: Tegnap alakult meg ünnepélyes külsőségek között Hunyadmegye új tanácsa, amelynek megalakulását, mint ismeretes, izgalmas választások előzték meg. A gyűlésen, amelyen dr. Micou Romolus hunyadmegyei prefektus elnököl 18 liberálpárti és az ekésekkel, valamint a szociáldemokratákkal együtt 12 tanácsos jelent meg a nemzeti parasztpárti lista részéről. A vármegyei prefektus az igazolás után a tanácsosoktól az esküt kivette és a tanácsot megalakultnak jelentette ki. A tanács elnöke Buran Constantin képviselő, alelnöke dr. Pool Valén közjegyző és dr. Filep Deszós szenor lettek. A megyei tanács ezután megalakította a maga keretein belül a közigazgatási és pénzügyi, közmunkügyi, gazdasági, művelődési és tanügyi, egészségügyi és társadalmi, népesedési továbbá a katonai bizottságokat, amelyeknek elnökei hivatalból tagjai a megyei tanácsnak.

Eljegyzés. Nussbaum Annus Oradea és Kaufmann Andor Sibiu jegyesek. (M. k. é. h.)

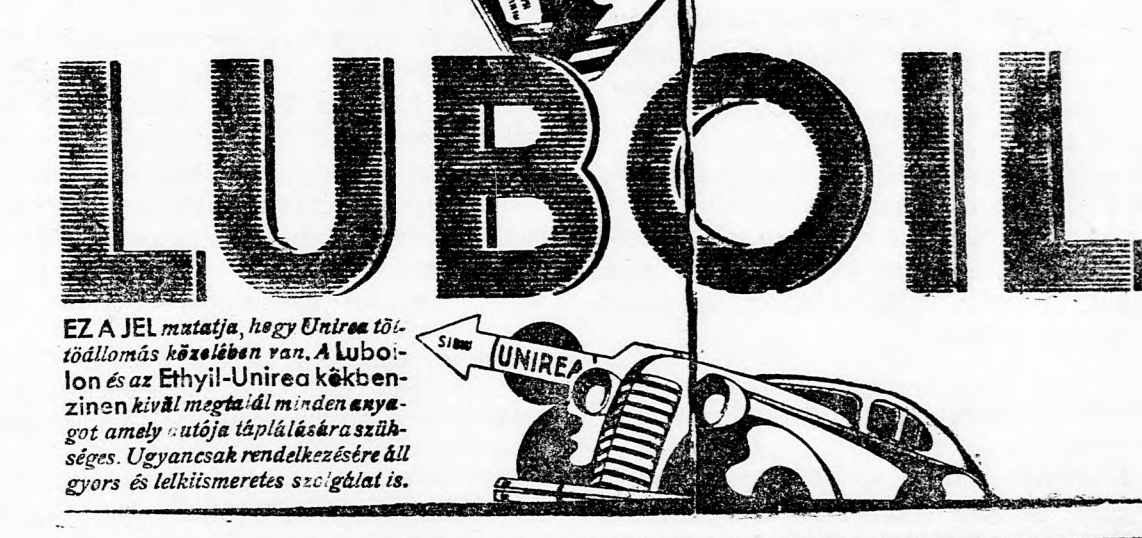
Salamon Béla és társulata holnap érkezik Kolozsvárra. A kacagás és mulattatás nagymestere Salamon Béla és kitérő társulata holnap érkezik Kolozsvárra. Amellett valószínűleg ta-tottunk, ma már teljes bizonyossá vesztünk, hogy zsufolt nézőtér fog tapsolni, a legnépszerűbb pesti komikusnak és művészgyűjtésének. Azt hisszük, felesleges minden dicsőítő jelző, ugy a társulatot, mint a műsört illetően, mert Salamon Béla még mindig beváltotta ígérését és olyat adott, amit rajta kívül senki sem adhat. Három óán keresztül a jókedv és kacagás urálja szombat és vasárnap d. u. 6 és 9 és fél órakor a kolozsvári színházat és bizonyos, hogy akik ott lesznek, minden bánatukat elfelejtik. Jegyek még korlátolt számban a színház pénztárából válthatók.

Szomorú zsidósors. Emberről vagyonszó, aki élete teljében (ma lett volna negyvennégy éves) hivatásának teljesítése közben vérmérgezést kapott és hatnapos szenvedés után meghalt. Elterjedt pár vonásban: Naf-tali Schanzer tizennégy éves korában Hunyadról elkerült a régi Magyarország leg-híresebb jesivájára, Hunfalvára, ahol pár szemeszter után már kitűnt társai közül és „gabbe”-nak választják. Ez azt jelenti, hogy szorgalmával, tudásával és magaviseletével példát mutatott a többieknek. Hajnali felkelések, igénytelen életmód, a tanulmányok, a Biblia és kommentárjai, a kódexek világában éli napjait az ilyen ifjú, aki minden gondolatával és érzésével a betűben és általa él. Hat évig tanult, fejlődött karakterben és szellemben. Husz éves korában, ahogy kitűnt a háború, be kellett vonulnia. Két évi frontszolgálat után jött az orosz fogság, amely eltartott négy esztendőig. Hazajött, megházasodott, Gyalum kereskedő lett, aztán Clujra jött, ahol raktárnoki állást vállalt egy szombatot megtartó cégnél. Pár év óta megtalálta helyét. Ugyanis a Szentegyháztól kapott alkalmazást, ahol szorgalma és tudása miatt tisztelték, becsülték. Mindent szívvél-lelélekkel végzett ezen a poszton. Mint a jesiván, most is hajnal felkelésekkel, tanulással szolgált az Urat. Élt Istennek, a zsidó közösségnek és családjának. Négy gyermeke közül három leány és egy fiu, Izrael, aki jesiva-bócher Oradán. A legidősebb gyermek tizenhat éves és a legfiatalabb tíz. Vasárnap délelőtt temették. Három szentéletű tudós bucsuztatta a népszerű embert: Juda Halberstein, a szefárdok rabbija, Avram Mosche Stein és Simon Bloxheim dajén. Évek óta ekkora temetése nem volt kolozsvári zsidóknak. A barátok és tisztelők százai nem is engedték, hogy kocsin vigyék ki, hanem karjukon, mint ahogy azt elhunyt szent embereknél szokás, vitték a temetőbe.

Hogy tökéletes és gazdaságos **OLAJOZÁST** érjen el, használjon **LUBOILT**.
Váltsa minden **1200 km. után**.

Az olaj hivatása rendkívül nehéz. Meg kell akadályoznia, hogy a fémrészek egymás között surlódjanak, bármilyen hőmérséklet és sebesség mellett. A Luboil, az Unirea társaság híres gyártmánya, a kiváló olaj minden szükséges tulajdonságával bír. A fémalkatrészeknek a legközelebbi védelmet nyújtja minimális szénlerakódás mellett.

De a legjobb olajat is cserélni kell meghatározott időközönként. Cserélje a Luboil olajat minden 1200 km után és autóját megóvja a javítószaktól. A Luboil olaj egyformasága nem szorítkozik csak a tartány rajzára. Ugyanazt az olajat fogja találni a Bucuresiben vásárolt tartányban, mint minden más tartányban, amelyet az országban mindenütt található Unirea töltőállomásoknál vagy szaküzletekben vásárol.

TURISZTIKA

Öt kémet itéltek el Magyarországon. Budapestről jelentik: A katonai törvényszék 4-13 évi fegyházbüntetésre ítélte öt személyt, akiket egy idegen ország javára elkövetett kémkedéssel vádoltak.

EGYES VÁROK MEGKEZDTEK AZ ÁLLAMPOLGÁRI LISTÁK REVIZIÓJÁT. Bucuresztől jelentik: A Tempo jelenti, hogy egyes városokban megkezdtek az állampolgári listák revízióját. A lap értesítései szerint eddig mintegy ezer esetben lesz szükség revízióra.

Újabb a régi polgármestert választották meg Vajdahunyadon. Dévai tudósítónk jelenti: A részleges választások lezajlása után most került sor a vajdahunyadi polgármester megválasztására. A gyűlésen Wachten József bankigazgató elnököl, mint korábban és annak során újból Brancovean János eddigi polgármestert választották meg, míg egyhangú választással ugyancsak megerősítették alpolgármestri állásában dr. Danila Gheorghet A pénzügyi bizottság tagjai dr. Blechler Andor, Bejan Valer és dr. Albu Ioan. A vajdahunyadi városi tanács többségi és kisebbségi tagjai teljes egyetértésben működnek.

Már öt áldozata van a dévai tifuszjárványnak. Dévai tudósítónk jelenti: A dévai tifuszjárványnak, amelynek továbbterjedésének megakadályozása érdekében már minden lehető elkövettek az egészségügyi hatóságok, már öt áldozata van. Hosszas szenvedés után most halt meg a járvány ötödik áldozata, Perlmuter Zsido dévai kereskedőnek fiatal, alig 35 éves felesége. Temetése a város általános részvétele mellett ment végben.

Asquith hercegnő Romániában. Bucuresztől jelentik: Szombaton a fővárosba érkezik Oxford hercegnő, Lady Asquith, aki mint Bibescu hercegnő meghívottja fog néhány napot Romániában tölteni.

Előjegyzések és beiratkozások a nagyváradi társulati fiu és női kereskedelmi liceumban. (Alee Gojdu 1.) A liceum I. és V. osztályába az előjegyzések megkezdődtek. Az I. osztályba felvételtnek IV. elemi osztályt végzett tanulók. Felkérjük azokat a szülőket, akik gyermekeiket be akarják iratni, hogy legkésőbb f. hó 25-ig jelentkezzenek az iskolák igazgatóságainál. Akik a liceum V. osztályába óhajtanak beiratkozni, a szeptemberi szesszióban tartandó felvételi vizsgálatra aug. 31-ig tartoznak az intézetek igazgatóságainál jelentkezni. A volt növendékek javítóvizsgálatát f. é. szeptember 1-én kezdődnek; eziránti kérvények augusztus 20-ig adandók be. Bővebb felvilágosítást adnak az igazgatóságok.

A Haggibor turista szakosztálya folyó hó 22-én, vasárnap a következő kirándulásokat rendezi:

Autóval és kamionnal: Reggel pontosan 5 órai indulással wikkendezők részére Olasztelep, illetve turisták részére Reketó-Dobrin. Indulás a klubház elől. Jelentkezni lehet minden este 6-8-ig, de legkésőbb péntek este fél 9-ig a Haggibor titkársági irodájában, str. Memorandului 13 alatt. Vendégeket szívesen lát a Vezetőség.

Gyalogtura. Reggel pontosan fél 8 órai indulással gyalogtura Cluj környékére kedvező idő esetén fűdéssel egybekötve. Indulás a klubház elől. Vendégeket szívesen lát a Vezetőség.

Felhívás a nagyváradi társulati fiu és női felsőkereskedelmi iskolák végzett tanulóiból. Mándazok, akik az új szervezet által előírt kereskedelmi baccalaureat (érettségi) vizsgálatra jelentkezni óhajtanak, eziránti kérvényeiket a szeptemberi szesszióra f. é. augusztus 25-ig az iskolák igazgatóságainál (Aleea Gojdu 1) nyujtsák be.

Elgázolta a vonat a kádársegédet. Tudósítónk jelenti: Tegnap a dévai állomás simpárain összeroncsolt embe-roncsot találtak. A nyomozó hatóságok megállapították, hogy a hulla Main Vasile 18 éves kádársegéddel azonos, akit a vonat a hasán keresztül vágott ketté. Feltevések szerint a munkanélküli iparos fel akart ugrani a mozgó vonatra és így történt a katasztrófa, de arra is következtetnek, hogy a fiatal iparoslegény munkanélkülsége miatt dobta el magát az életet.

Nagy razzia Bucuresztiben. Bucuresztiből jelentik: Az állambiztonsági hivatal közgei ma éjjel széleskörű razziat tartottak a fővárosban és több mint száz letartóztatást eszközöltek.

Egy hét alatt 182 áldozata volt a kolozsvári koleraepidemiának. Singaporeból jelentik: 250.000 koleraellenes szérumot küldtek Hongkongba az ottani járvány leküzdése végett. Az elmúlt héten 182 halálos eset fordult elő Hongkongban az azelőtti 18-al szemben.

Angol hadgyakorlatok a Földközi tengeren. Londonból jelentik: A földközti tengeren angol flotta tegnap megkezdte hadgyakorlatait. Ez alkalommal több kikötőbe látogat el. Így utba ejti Velencét, Alexandriát, Haifát, Beyrouthot, Szalonikit, Spalatót, stb.

